

**Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило
Палов“, Вршац**

Извештај Комисије за квалитет за школску 2010/2011. годину

Новембар, 2011. год.

Садржај

Увод.....	3
Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета.....	4
Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета.....	9
Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета	12
Стандард 4: Квалитет студијског програма	15
Стандард 5: Квалитет наставног процеса.....	21
Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада.....	26
Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника.....	30
Стандард 8: Квалитет студената.....	41
Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.....	45
Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке.....	47
Стандард 11: Квалитет простора и опреме.....	48
Стандард 12: Финансирање.....	51
Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета.....	52
Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета.....	54

Увод

У складу са савременим трендовима и захтевима и у циљу интегрисања у јединствен европски систем високог образовања, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ у Вршцу у току школске 2010/11. године настојала је да поштује мере за обезбеђивање квалитета студирања које подразумевају наставу, истраживање и различите облике сарадње са студентима. Ово обухвата саму институцију, наставни план и програме, квалитет наставног особља, начин извођења наставе, проверу знања, литературу, проток студената и пролазност на испитима по предметима, састављање истраживачких тимова, организацију истраживања и сарадњу са другим институцијама.

У служби увођења, праћења и унапређивања квалитета студирања на Високој струковној васпитачкој школи, оформљена Комисија за обезбеђење квалитета била је активна и у току школске 2010/11. године. У наведеном временском периоду, комисија је одржала 6 састанака. Комисију за обезбеђење квалитета чине запослени из редова наставног и ненаставног кадра школе и студенти, представници Студентског парламента: академик Грозданка Гојков, др Јон Лелеа, др Александар Стојановић, др Тања Недимовић, др Јелена Пртљага, др Еуђен Чинч, др Наташа Стурза Милић, Биљана Вујасин, Адријан Божин, Зоран Марјанов (из редова ненаставног особља), Ана Дакић и Данијела Лазин (студенткиње). Комисија је пратила остваривање стратегије, стандарда и процедура обезбеђења квалитета, континуирано радила на допуњавању и унапређењу акционих планова, али и предлагала одговарајуће корективне мере руководству установе. У протеклој школској 2010/11. години години, настојало се да се у процес обезбеђења квалитета укључе сви субјекти и тела: Комисија за обезбеђење квалитета, Наставно веће, органи управљања, Катедре, Студентски парламент итд. Сви субјекти и тела имали су право, али и обавезу обавезу да учествују у обезбеђењу квалитета на свом радном месту и кроз учешће у раду тела која обезбеђују квалитет.

У складу са упутствима за припрему извештаја о самовредновању високошколске установе, Комисија за квалитет Високе школе струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ у Вршцу подноси Извештај о раду за протеклу 2010/2011. годину. Извештај је конципиран тако да сагледава релевантне области самовредновања и обезбеђења квалитета у оквиру 14 стандарда:

- Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
- Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
- Стандард 4: Квалитет студијског програма
- Стандард 5: Квалитет наставног процеса
- Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
- Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
- Стандард 8: Квалитет студената
- Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- Стандард 11: Квалитет простора и опреме
- Стандард 12: Финансирање
- Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

У оквиру стандарда 1 који обухвата стратегију обезбеђивања квалитета као и акциони план за обезбеђивању квалитета на Високој школи струковних студија за образовање васпитача *Михаило Палов* у Вршцу у претеклом периоду континуирано је од стране Комисије за квалитет и других релевантних субјеката на поменутој институцији вршена анализа спровођења Стратегије и Акционог плана. У том смислу, у неколико наврата Стратегија као и Акциони план мењани су, допуњавани и спровођени динамиком и на начин који је предвиђен у самим документима.

Осигурање квалитета Високе струковне школе за образовање васпитача подразумева све процесе којима се, на било ком нивоу, осигурава и унапређује квалитет било ког аспекта високог образовања. Обухвата следеће процесе: екстерну евалуацију институције и програма, самоевалуацију или интерну евалуацију, студентску евалуацију. Школа посебно прати анализу пролазности и успешности студената. Процес контроле квалитета је само део процеса осигурања квалитета који се остварују кроз извештаје Комисије за процену квалитета, анализе Наставно-научног већа и Савета Школе, путем извештаја који подноси Комисија за праћење квалитета.

Акциони план Комисије за квалитет

Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Вршцу усвојила је Стратегију обезбеђивања квалитета која је на сајту доступна јавности и овим трасирала пут у овој области и оно што је до сада чињено на други начин уобличио, озваничио и сматра својом будућом стратегијом.

Основни стандарди квалитета дати су у документу "Политика обезбеђења квалитета", као и поступци којима ће се настојати обезбедити квалитет ових стандарда. Овде ће се само неки од њих акцентовати.

Такође, питања обезбеђења квалитета дефинисана су оквирно у стратегији обезбеђења квалитета, тј. у документу под насловом "Политика обезбеђивања квалитета", а нека од њих дефинисана су и статутом Високе струковне школе за образовање васпитача у Вршцу.

Статутом је у оквиру послова и задатака свих субјеката који су задужени за осигурање квалитета одређено и доношење и спровођење стратегије, стандарда и поступака за обезбеђивање квалитета.

Субјекти обезбеђења квалитета су сви запослени у Школи и студенти. Они раде на обезбеђењу квалитета кроз одговарајућа тела:

Субјекти обезбеђења квалитета:

- Комисија за обезбеђивање квалитета
- Наставно веће
- Катедре
- Ненаставно особље
- Студентски парламент итд.

Комисија за квалитет донела је основне смернице за Стандарде и поступке и учинила их јавно доступним наставницима и студентима Високе струковне школе за образовање васпитача у Вршцу. Планирана стратегија и поступци односе се на будући трогодишњи период, при чему смо свесни да ће се неке активности циклично понављати у свакој новој

школској години која је пред нама. Такође, неке од планираних активности ће бити склоне модификацији и прилагођаваће се условима и могућностима Високе школе. Сходно томе, чланови Комисије за квалитет ће се трудити да не одступају много од зацртаног плана, али су свесни чињенице да ће се неке активности осмишљавати, али и мењати „у ходу“.

План активности са роковима за извршење контроле квалитета

Овим акционим планом се предвиђају поступци и мере за све области обезбеђења квалитета, затим, субјекти који учествују у спровођењу поступака и оквирни термини за њихово спровођење.

Стандард	Активност	Рок	Субјекти
1.	Периодично преиспитивање и унапређивање стратегије обезбеђивања квалитета	једном у току године	комисија за квалитет (др Еуђен Чинч), наставно веће
	Периодично преиспитивање и унапређивање акционог плана за спровођење стратегије	једном у току године	комисија за квалитет (др Еуђен Чинч), наставно веће, директор, катедре
2.	Периодично преиспитивање усвојеног плана рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета	01. децембар	комисија за квалитет (др Н. Стурза – Милић), наставно веће, директор, катедре
	Сачињавање и усвајање годишњег извештаја о раду комисије за обезбеђивање квалитета	01. децембар	комисија за квалитет (др Н. Стурза – Милић), директор, наставно веће, катедре
3.	Усвајање документа о анализи резултата анкета са пратећим превентивним и корективним мерама	01. децембар	комисија за квалитет (др Т. Недимовић), наставно веће, катедре
4.	Спровођење анкете студената о процени услова и организације студијског програма, анализа и усвајање превентивних и корективних мера	мај	комисија за квалитет (др Т. Недимовић), директор, наставно веће, студенти
	Спровођење упитника за самопроцену компетенција дипломираних студената, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	октобар	комисија за квалитет, (др Т. Недимовић) директор, наставно веће, студенти
	Спровођење анкете о квалитету дипломираних студената код послодаваца, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	једном у три године	комисија за квалитет (др Т. Недимовић), директор, наставно веће, студенти, васпитачи,

			директори вртића
	Анализа успешности студената	једном у три године	комисија за квалитет (др Т. Недимовић), директор, наставно веће, студенти
5.	Утврђивање школског календара рада	15. септембар	директор школе (организује израду), наставно веће (разматра и усваја календар рада)
	Утврђивање распореда наставе и вежби	пре почетка школске године – 15. септембар, на почетку пролећног семестра – 1. фебруар	наставник задужен за распоред (др А. Стојановић), директор, наставно веће (разматра распоред), комисија за квалитет, студенти (студентски парламент)
	Спровођење упитника за самоевалуацију радног оптерећења студената, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	јануар или мај	комисија за квалитет (др А. Стојановић), директор, наставно веће, студенти
	Спровођење упитника за наставничку евалуацију наставе анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	мај	комисија за квалитет (др А. Стојановић), директор, наставно веће, студенти
	Анализа плана наставе и планова рада на појединачним предметима, поштовања календара и распореда наставе и усвајање превентивних и корективних мера	јануар	катедре, наставно веће, директор, студенти
6.	Анализа квалитета научно – истраживачког уметничког и стручног рада и усвајање превентивних и корективних мера	15. октобар	наставници, катедре, комисија за квалитет (др Ј. Пртљага) директор, наставно веће
	Планирање нових наслова	на почетку	комисија за

	Издавачке делатности	школске године	издавачку делатност, директор школе, наставно веће, комисија за квалитет (др Ј. Пртљага)
7.	Анализирање квалитета као и потреба за наставним кадром школе	на почетку школске године	комисија за квалитет (др А. Стојановић), директор, катедре, студенти
	Спровођење упитника за вредновање педагошког рада наставника и рада ненаставног особља, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	јануар или мај	комисија за квалитет (др А. Стојановић), директор, наставно веће, студенти
8.	Анализа и оцена од стране предшколских установа у којима су студенти обављали педагошку праксу	Јануар или мај	наставници и сарадници, организатор педагошке праксе, комисија за квалитет (др Н. Стурза – Милић), директор предшколске установе, васпитачи, студенти
	Анализирање распореда и успешности студената у оквиру педагошке праксе	јануар или мај	наставници и сарадници, организатор педагошке праксе, комисија за квалитет (др Н. Стурза – Милић), директор предшколске установе, васпитачи, студенти
	Анализа пролазности студената према испитним роковима са предлогом превентивних и корективних мера	сваке године у октобру, након завршетка испитних рокова	комисија за квалитет (др Н. Стурза – Милић), референт за студентска питања, наставно веће, студенти
	Спровођење анкете студената о процени објективности оцењивања	јануар или мај	студенти, комисија за квалитет(др Н. Стурза – Милић) , наставници, директор

9.	Обезбеђивање уџбеника и обавезне литературе у библиотеци.	континуиран о током целе године	наставно веће, катедра, библиотекар, комисија издавачке делатности, комисија за квалитет (Б. Вујасин, проф.), студенти
	Анализа доступности уџбеника и литературе и усвајање превентивних и корективних мера	јануар или мај	наставно веће, катедра, библиотекар, комисија издавачке делатности, комисија за квалитет (Б. Вујасин, проф.), студенти
	Осавремењивање информатичке лабораторије, кабинета, учионица	континуиран о	директор, наставно веће, комисија за квалитет (Б. Вујасин, проф.) , студенти
10.	Спровођење упитника за студентску евалуацију квалитета органа управљања, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	јануар или мај	комисија за квалитет (др Г. Гојков), наставно веће, студенти
11.	Анализирање квалитета опреме, усвајање превентивних и корективних мера	јануар или мај	комисија за квалитет, (др Г. Гојков), наставно веће, студенти
12.	Израда и усвајање годишњег финансијског плана	фебруар	директор, стручна служба, наставно веће
	Израда и усвајање годишњег финансијског извештаја	фебруар	директор, стручна служба, наставно веће
13.	Оцена укључености студената у процес самовредновања	јануар или мај	комисија за квалитет (А. Божин), наставно веће, студенти
14.	Анализа доступности информација око контроле квалитета, усвајање превентивних и корективних мера	континуиран о	комисија за квалитет, наставно веће,

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

У току школске 2010/11. године чланови Комисије за обезбеђење квалитета и остали субјекти у Школи трудили су се да поштују Акциони план активности са роковима за извршење квалитета. Краткорочно и дугорочно планирање стручних, образовних и научно-истраживачких активности на Високој школи струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ вршило се на основу анализе значајних чинилаца и на основу континуираног прикушљања битних података.

Висока струковна школа за образовање васпитача у Вршцу је у протеклој школској години редовно контролисала испуњавање своје мисије и зацртаних циљева. Контрола квалитета нашла се на конкретне и проверљиве елементе рада високошколске установе.

Области обезбеђења квалитета које су праћене у току школске 2010/2011. године:

- студијски програми – у протеклој школској години извршено је самовредновање студијских програма, њихове усклађености са мисијом Школе и претпостављеним исходима, као и самовредновање њихових садржаја, реализације, савремености и прилагођености потребама тржишта рада. Посебно се наглашава да је у протеклој школској години акредитован нови наставни програм – Васпитач деце јасленог узраста на који је уписана прва генерација студената.
- настава – континуирано се пратила реализованост и квалитет извођења наставе, савременост њених метода, оптерећеност студената, ефикасност студија (однос уписаних студената и дипломираних), као и пролазност на појединачним предметима. Трудили смо се да добијемо повратне информације од бивших студената и њихових послодаваца (о томе колико су стечена знања и вештине током студирања примењива и корисна), савременост програма и усклађеност са европским стандардима у одговарајућој области и др. Школа је посебно пратила: квалитет извођења наставе, спровођење испита, успешност студирања у целини и у оквиру појединачних предмета, квалитет појединачних уџбеника, број наставника и сарадника и студената по групама, просторне капацитете и опремљеност, како изгледају процедуре, да ли су ефикасне и правичне (нпр. Процедура за жалбу поводом оцене). Учешће студената у поступцима осигурања квалитета било је неизоставно, будући да су они најзаинтересованији да добију квалитетно образовање са којим ће моћи квалитетно да обављају послове за које се школују.
- научни, стручни и уметнички рад наставника – њихов обим и квалитет се у току протекле школске 2010/11. године процењивао на основу књига и радова објављених у научној и стручној периодици, учешћу на домаћим и међународним научним и стручним скуповима, као и на основу јавних извођења дела, изложби и других јавних стручних и уметничких наступа. Посебно је био значајан сегмент остваривања међународне сарадње кроз реализацију заједничких истраживања, пројеката, размену наставника, сарадника и студената. И у протеклој школској 2010/11. године није се одступило од подстицања развоја младих сарадника и њиховог перманентног усавршавања и напредовања.
- вредновање студената – студенти прве године у школској 2010/11. години су бирани на основу успеха у средњој школи и резултата на квалификационом и пријемном испиту. Нова генерација студената уписана је на два основна студијска програма – Васпитач деце предшколског узраста и васпитач деце јасленог узраста, као и на два специјалистичка програма – Васпитач специјалиста за припремни

предшколски програм и Васпитач специјалиста за афирмацију дечјег стваралаштва. У току студирања, посебно се пратила и анализирана (на седницама Катедри, Наставног већа, Савета школе и Студентском парламенту) пролазност студената, просечна оцена по предметима, примереност оцењивања предвиђеном оптерећењу студената. Комисија за обезбеђење квалитета анализирана је резултате и након тога, поднела извештај о резултатима студентског вредновања Наставном већу. Такође, Комисија за обезбеђење квалитета анализирана је резултате и поднела извештај о резултатима студентског вредновања представницима Студентског парламента, Катедрама, Наставном већу. Сви подаци добијени у процесу провере квалитета у школској 2010/11. године су јавни и доступни свим заинтересованима са Високе школе (видљиво су истакнути на огласним таблама, и на сајту). Резултати процене користе се у оквиру мера за повећање квалитета. У складу са документом *Стратегија обезбеђења квалитета* редовно су разматране процедуре и мере у случају сувише ниске пролазности по предметима, програмима, годинама, као и у случају неправилности у оцењивању, слабог рада стручних служби и сл.

- уџбеници и литература – квалитет уџбеника регулисан је *Правилником о уџбеницима*. У протеклој школској 2010/11. години тежило се ка постизању високих критеријума за издавачку делатност (монографија, уџбеника, приручника) наставника и сарадника, који су усклађени са националним и међународним стандардима. Посебно је до изражаја дошао значај сталне набавке уџбеника за библиотеку Школе (нарочито за потребе новоакредитованог студијског програма – Васпитач деце јасленог узраста).
- технички и материјални ресурси – тежило се ка сталном инвестирању у простор, аудио-визуелну и другу опрему ради достизања оптималних стандарда у тој области остварења Мисије и наставних програма школе. Такође, квалитет простора и техничке опреме континуирано се контролисао у складу са законима који регулишу ову област (усвојеним правилницима).
- ненаставна подршка – протекле школске 2010/11. године континуирано се пратила и оцењивала ненаставна подршка у остварењу плана и програма и Мисије Школе.

Комисија за обезбеђење квалитета редовно се састајала и разматрала примену стандарда за унапређење квалитета основног студијског програма – струковни васпитач и специјалистичких програма. Учесће у Комисији редовно су имали и студенти. У остваривање квалитета студијског програма укључивали су се сви запослени на Високој школи.

У току школске 2010/11. године тежило се ка остваривању боље сарадње и усаглашености свих субјеката одговорних за спровођење квалитета студијског програма. Мисли се, пре свега, на бољу сарадњу са студентима у оквиру свих активности предвиђених студијским програмом. Наведена сарадња је „појачана“ применом разноврсних анкета студената као инструмента вредновања различитих елемената студијског програма. На састанцима Комисије за квалитет у току школске 2010/11. године постојеће анкете су усавршаване на основу примећених недостатака у претходном циклусу самовредновања. У току претходне године интензивирани су размена студената, наставника и сарадника са сродним високошколским установама. На тај начин, „учили“ смо из искустава других домаћих и страних високошколских установа у вези са применом стандарда и поступака. Такође, водило се рачуна о равномерној заступљености свих области обезбеђења квалитета

(студијски програми, настава, научни, стручни и уметнички рад наставника, вредновање студената, технички и материјални ресурси, управљања, ненаставна подршка и др.).

Слабости у претходном периоду препознали смо, пре свега, у несналажењу појединих субјеката у примени одређених стандарда, будући да смо се сви заједно упустили у европски систем сертификавања и праћења система квалитета; мисли се, пре свега, на недовољно објашњавање и упућивање студената, односно, схватању значаја самооцењивања као мотивационог средства, и јаче сарадње са професорима у освајању компетенција, јер акценат Болоњског процеса требао би да има основу у самоорганизованости и самоусмерености учења студената, а тиме и доприносу процеса учења на развоју аутономије студената. Сматрамо да укључивање студената (Студентског парламента) у иновирање и предлагање процедура процене квалитета није било на очекиваном нивоу, тако да овај задатак постаје обавезујући за наредни период. Слабости препознајемо и у (не)препознавању и примени корективних мера и поступака у случају одступања од планираних процедура, као и у неравномерном ангажовању свих субјеката који учествују у процесу контроле квалитета.

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Вршцу успоставила је структуру за обезбеђење квалитета коју перманентно изграђује и унапређује. Статутом Високе школе утврђују се послови и задаци наставника, сарадника, студената, стручних органа и катедри. Увидом у Прилог 3.1. може се установити да је на Високој школи оформљена Комисија за обезбеђење квалитета у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета. Комисија је формирана из редова наставника, сарадника, ненаставног особља и студената. Чланови Комисије су: проф. др Грозданка Гојков, редован професор, проф. др Јон Лелеа, редован професор, доц. др Александар Стојановић, професор струковних студија, др Наташа Стурза-Милић, професор струковних студија, др Еуђен Чинч, професор струковних студија, др Тања Недимовић, професор струковних студија, др Јелена Пртљага, професор струковних студија, Биљана Вујасин, наставник, Адријан Божин, наставник, Зоран Марјанов, референт, Ана Дакић, студент и Данијела Лазин, студент. Имајући на уму да се ради о изузетно сложеној појави која се састоји из великог броја релевантних чинилаца, праћење и унапређивање квалитета рада Високе школе схваћено је као процес који се свакако не може ограничити само на рад Комисије за развој студијског плана и програма и обезбеђење квалитета, иако се њен значај, као регулаторног, евалуацијског и саветодавног тела, свакако не доводи у питање. Овде се пре свега мисли на свеукупне напоре Високе школе који су претходних година, по акредитацији школе, уложени у обезбеђивање што квалитетнијег наставног кадра, подршку њиховог научног и стручног усавршавања, као и њихово укључивање у пројекте које подржава Министарство за науку, унапређивање материјалних услова у школи, осавремењивање библиотечког фонда, чињеницу да Висока школа као институција подржава шест програма стручног усавршавања радника у образовању акредитованих од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања, покушаје да се укључи у ТЕМПУС пројекте, као и чињеницу да је Висока школа у току 2011. и 2012. партнер у реализацији међународног пројекта *Квалитет у образовању, високим школама и универзитетима уз коришћење иновативних метода и нових лабораторија*, у оквиру ког се посебно преиспитују сви чиниоци који се односе на квалитет рада школе и осмишљавају и имплементирају иновативне методе у раду са студентима. Конкретне активности у реализацији овог пројекта доступне су на сајту школе. Треба истаћи и то да је, проценивши га као изузетно значајног са становишта потреба тржишта рада, Висока школа у току 2010. успешно акредитовала још један студијски програм основних студија – *Струковни васпитач деце јасленог узраста*. О нивоу квалитета рада Високе школе несумњиво сведочи и чињеница да је Висока школа препозната као она институција у којој се настава реализује на српском, румунском и ромском језику. Појава образовања васпитача на ромском језику на високошколском нивоу је јединствена и за прилике Европске Уније.

Наведена Комисија посебно прати квалитет извођења наставе, спровођење испита, успешност студирања у целини и у оквиру појединачних предмета, квалитет појединачних уџбеника, квалитет наставног кадра, број наставника и сарадника и студената по групама, просторне капацитете и опремљеност, како изгледају процедуре, да ли су ефикасне и правичне, ефикасност студија (однос уписаних студената и дипломираних), као и пролазност на појединачним предметима. Комисија прикупља повратне информације од садашњих и дипломираних студената, као и њихових послодаваца (о томе колико су стечена знања и вештине током студирања примењиве и корисне), проверава савременост програма и усклађеност са европским стандардима у одговарајућој области.

Учешће студената у поступцима осигурања квалитета је неизоставно јер су они најзаинтересованији да добију квалитетно образовање са којим ће моћи квалитетно да обављају послове за које се школују. Њихова улога је двострука – поред тога што њихова мишљења обухваћена анкетама које се на Високој школи спроводе представљају основу за увођење мера које се оцене као неопходне, студенти учествују у доношењу одлука о мерама које се предузимају за унапређење квалитета. У прилог ового говори чињеница да су, поред Комисије, представници Студентског парламента Високе школе чланови Наставног већа, као и Савета Високе школе.

Дакле, циљ студентског вредновања педагошког рада наставника Високе школе јесте формирање мишљења студената о педагошком раду наставника, а резултати студентског вредновања користе се за редовно праћење и контролу квалитета наставног процеса и инкорпорирани су у креирање опште политике у области обезбеђења и унапређења квалитета.

Студентско вредновање спроводи се путем писмених упитника, у складу са Акционим планом. Анкетирање се спроводи на укупном или пригодном узорку студената Високе школе. Упитници се односе на педагошки рад сваког наставника за сваки предмет који предаје, квалитет наставног процеса и друге чиниоце релевантне за обезбеђивање квалитета и спроводе се са студентима прве, друге и треће године, као и са дипломираним студентима. Поред тога, спроводи се и самоевалуација од стране наставног особља.

Сваки наставник добија све извештаје о студентском вредновању, а извештаји о резултатима студентског вредновања и самовредновања наставника достављају се катедрама, као и Наставном већу Високе струковне школе у чијем саставу су и наставници и студенти, које их прихвата, о њима дискутује и предлаже мере које се предузимају, а односе се на унапређење квалитета. Описани механизми пружају критички осврт на циљеве, адекватно обликовање процеса и активности везаних за квалитет, као и одлучивање на транспарентан начин.

Горе наведени опис тренутне ситуације указује на то да постоје бројне предности када је у питању обезбеђивање стандарда 3. Наиме, сама чињеница да на Високој школи постоји Комисија за контролу квалитета у чијем саставу су наставно и ненаставно особље, као и сами студенти, која је активна и континуирано спроводи анализу ситуације те установљава мере превенције или корективне мере представља значајну предност када се ради о унапређивању квалитета. Наведена комисија усвојила је документе који регулишу њен рад. Извештаји комисије редовно се подносе и о њима се дискутује на седницама катедри, Наставног већа, као и Савета Високе школе. При томе, резултати спроведених анкета које се налазе у Прилогу 3.2. и њихова анализа, као и усвајање корективних и превентивних мера које су описане у документу који представља Прилог 3.3. указују на то да би се са становишта дефинисаних циљева, захтева и очекивања оцена која се односи на квалитет рада Високе школе могла описати као изузетно висока. Висина оцена добијених анкетирањем студената и наставног особља не изискује веће интервенције и увођење значајнијих корективних мера. Повољни елементи за обезбеђивање квалитета односе се на постојање општих услова које и студенти и наставно особље у спроведеним анкетама описују као веома добре, неретко и као одличне. Активна улога представника студената, као и редовно ажурирани сајт школе омогућавају транспарентност у раду свих органа чији рада доприноси испуњавању стандарда за осигурање квалитета. Описани услови отварају могућности за даље унапређење квалитета свих релевантних чинилаца у функционисању Високе школе. С друге стране, утисак је да се Висока школа ослања готово искључиво на своје потенцијале, имајући на уму да изостаје национална стратегија, јача подршка, смернице и континуирана сарадња иницирана од стране одговорних државних

тела, као и израженија финансиjsка подршка државе, с обзиром на то да имплементација стандарда утврђених акредитацијом Високе школе претпоставља далеко већа залагања и изискује доста времена и напора од стране наставног особља, стручних тела, ненаставног особља, као и стална улагања у материјалне услове у институцији. При томе, делује апсурдно ситуација у којој наставно особље запослено на високим школама треба да се бави научним радом, што представља један од значајних показатеља квалитета наставног рада, а самим тим и квалитета рада установе, док саме високе школе не могу да се акредитују као научно-истраживачке институције које би подржавале научноистраживачке пројекте које би наставници запослени искључиво на високим школама предлагале. До сада је ова препрека превазилажена захваљујући чињеници да је одређен број наставника запослених на Високој школи истовремено запослен и на неком факултету који подржава пројекат на ком је наставник ангажован.

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Вршцу акредитовала је два програма основних (*Струковни васпитач* и *Струковни васпитач деце јасленог узраста*) и два програма специјалистичких студија (*Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм* и *Струковни васпитач – специјалиста за афирмацију децејег стваралаштва*). Настава на Високој школи одвија се на српском, румунском и ромском језику. Листа акредитованих студијских програма са укупним бројем уписаних студената школске 2010/11. приложена је у Табели 4.1.

Висока школа струковних студија успоставила је механизме праћења квалитета студијских програма кроз рад Комисије за развој студијског плана и програма и обезбеђење квалитета чија надлежност је утврђена Статутом Високе школе. Редовна и периодична евалуација програма одвија се кроз студентску евалуацију, као и кроз самоевалуацију наставника. Комисија је одговорна и за предлагање мера за унапређење успешности програма, док су основни стандарди праћења квалитета дати у документу *Политика обезбеђења квалитета*. Значајно је нагласити да су, поред наставног и ненаставног особља, чланови комисије и студенти Високе школе.

Контрола квалитета студијског програма обухвата предузимање мера за унапређење квалитета у погледу курикулума, наставе, наставног особља, оцењивања студената, уџбеника и литературе, као и квалитета педагошке праксе. Редовно и систематично се прати процедура и политика уписа студената, методе поучавања, начини провере знања и исходи и компетенције које добијају студенти када заврше студијски програм, као и њихове могућности запошљавања. Посебна пажња посвећује се улози студената у праћењу и контроли квалитета, обезбеђена је њихова активна улога и оцена квалитета програма путем упитника, који садрже елементе вредновања структуре и садржаја студијског програма, као и радно оптерећење студената. На пример, у сарадњи са студентима, а на предлог Студентског парламента а у циљу смањења стопе неуспешности на испитима, Висока школа је увела нови распоред испитних рокова, који је у складу са захтевима студената. Нови распоред усвојен је на Наставном већу и налази се на сајту школе. Приликом акредитације Високе школе посвећена је значајна пажња упоредивости студијских програма са курикулумима сродних страних високошколских установа.

Исходи образовања у оквиру акредитованог студијског програма основних студија – *Струковни васпитач* односе се на то да су дипломирани студенти Високе струковне школе компетентни да примене знање у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста и да користе адекватну стручну литературу; имају развијену способност за тимски рад и могу да пренесу знања на друге. У складу с тим, води се посебно рачуна о компетенцијама које су у функцији индивидуализације васпитно-образовног рада на предшколском узрасту. Пажња се зато посвећује предметима који пружају солидна знања за методичке маневре. Овде се мисли на знања из области друштвених и природних наука, уметности, интелектуалног, моралног развоја, физичког развоја деце и слично. Посебан нагласак ставља се на практичне припреме студената за извођење васпитно-образовног рада и у први план се ставља потреба за другачијим приступом вежбањима у смислу појма микронаставе којим се настоји да мање групе студената, чак појединачно, вежбају извођење одређених поступака са мањим групама деце (подразумева се снимање, дискусије, односно анализе и сл). Ово се односи на све методике. Значајно је истаћи да све ово подразумева и добру упућеност у савремене методолошке приступе, како би будући и васпитачи могли пре свега да прате савремена педагошка истраживања, као и да се сами окушају у истраживању и мењању сопствене праксе.

Компетенције струковних васпитача - специјалиста за припремни предшколски програм односе се на добро разумевање непосредног циља припремања деце за школу, доприносе њиховој зрелости или готовости за рад у школи. Значајно је и да добро упознају суштину значења појма зрелости или готовости, савремена теоријска схватања аспеката готовости (спремност детета, али и школе да омогући детету услове за континуирани развој), затим да упознају ближе могућности уважавања индивидуалних разлика и значај неједнакости раних искустава, као и усклађивање очекивања са овим. Исходи учења односе се на оспособљеност за схватање функција припремног предшколског програма (компензаторска, допуна сазнајног, социјалног и другог искуства...), као и развој способности које олакшавају прелаз са једног ступња на други. Методичка спремност васпитача за ову функцију, такође, је значајан исход овог програма, те се наглашавају савремени конструктивистички приступи развоју комуникативних способности детета, култури практичног комуницирања, усменог изражавања, развијању интересовања и увођења детета у свет писане речи, тумачење текстова, увођење елемената графичке припреме, медијска писменост, изграђивање почетних математичких појмова и сл.

Када се ради о исходима образовања у оквиру акредитованог специјалистичког програма *Струковни васпитач – специјалиста за афирмацију дечијег стваралаштва*, од специјалих компетенција, знања и умења издвајамо: музичку компетентност: свирање на инструменту, дириговање дечијим хором и оркестром, способности уметничког казивања текста, глумачко извођење игроказа и сл. на сцени, ликовне способности за израду сцене и др. Очекују се у односу на избор активности способности за драмско играње, презентовање малих драмских форми, прерађивање прича, игара и песама у драмске форме, игролике активности, стварање драмских текстова од испричаних исказа, драматизација, креирање једноставних форми одабраних позоришних комада, луткарско позориште, стоно позириште, позориште сенки и др. Савремени приступи педагошким компетенцијама наглашавају акциону компетентност, која подразумева истовремени развој интраперсоналних вештина (самокомпетенције) и интерперсоналних вештина (социјалне компетенције). Педагошка димензија компетенције васпитача јаснија је тек у светлу интеракција, сарадње и заједничког рада васпитача и васпитаника. Савремено учење подразумева интензивнију интеракцију, двосмерну комуникацију и дијалог, сарадњу и заједништво од најмлађег узраста до универзитетског. Компетенције васпитача, уз стручност и научност, као основе целокупног његовог деловања, огледају се све више у умећу успостављања односа и ефикасног комуницирања са васпитаницима. У литератури се често, поред класичних фактора успешне комуникације (мотивацијски поступци, похвале, награде, успех као фактор...), истиче личност васпитача као фактор који ослобађа, буди ентузијазам деце, подстиче на креативност и самоостварење, потискује анксиозност, речју, ствара мотивишућу интелектуалну климу.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Вршцу успоставила је склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања кроз пажљиво избалансиран однос између различитих облика рада (предавања, вежбе, семинари), а посебна пажња посвећује се времену потребном за припрему за наставу, као и одабиру обавезне и додатне литературе, односно њеном обиму и актуелности. Тежиште се са предавања преноси на сарадњу са студентима која се спроводи кроз партнерски однос студента и професора, и самостални рад студената. У исто време, програм је конципиран тако да студент преузима одговорност за учење редовно се припремајући за наставу, редовно и активно учествујући у њој и одговарајући на захтеве предиспитних обавеза (које, између осталог, подразумевају учесталије колоквијуме, који су саставни део испита и улазе у коначну оцену, те се студенти на основу положених колоквијума могу ослободити полагања дела испита). Интерактивност наставе се повећава, и студендова пажња се

преусмерава са испита на сам процес наставе. Тако долазимо до перманентног рада студената у току студија, као и до сталног праћења њиховог напредовања, што води растерећењу студената, односно смањењу трајања и повећању нивоа квалитета студија. Са истим циљем, у оквиру плана сви предмети су тако осмишљени да трају један семестар што студентима олакшава савладавање градива које је мањег обима него што је то био случај са досадашњим вишесеместралним предметима. Изборни предмети заступљени су у великом броју и редовно се иновирају. Курикулуми студијских програма заступљених на Високој школи подстичу студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и на примену знања вештина у практичне сврхе.

Садржаји и организација наставних програма основних и специјалистичких студија које се реализују на Високој школи, садржаји њима обухваћених курсева, предвиђене наставне методе и стратегије, као и поступци за проверу знања студената у функцији су обезбеђивања планираних исхода учења.

Висока школа прилаже табелу мапирања предмета (Табела 4.2.) као помоћ за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмима.

Висока школа за извештај прилаже процене постигнућа студената, проценат дипломираних студената, стопу одустајања студената од даљег студирања и број студената који су уписали наредну годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (Прилози 4.2, Прилог 4.4. и Прилог 4.5.). Подаци у наведеним табелама говоре у прилог завидног квалитета студијског програма чија реализација показује тенденцију скраћења времена студија у поређењу са ранијим периодом.

Опис активности активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења на конкретном примеру једног предмета у оквиру студијског програма *Струковни васпитач*:

Предмет:	Предшколска педагогија
Предавања:	4 часа недељно
Вежбе:	2 часа недељно
Број радних недеља:	15
Предавања: Обавезе студента	60 Број радних сати у семестру
Вежбе:	30
Припрема за наставу:	30+20
Завршни испит - усмени:	15
Завршни испит - писмени:	15
Тест 1.	10
Тест 2.	10
Тест 3.	10
Тест 4.	10
Укупно часова: БРОЈ ЕСПБ (Часова/30)	210: 7 ЕСПБ

Опис активности активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења на конкретном примеру једног предмета у оквиру студијског програма *Струковни васпитач - специјалиста за припремни предшколски програм*:

Предмет:	Методика развоја говора и припрема за почетак читања и писања
Предавања:	1 час недељно
Вежбе:	1 час недељно
Број радних недеља:	15
Предавања: Обавезе студента	15 Број радних сати у семестру
Вежбе:	15
Припрема за наставу:	20+20
Завршни испит – усмени:	10
Завршни испит – писмени:	10
Укупно часова: БРОЈ ЕСПБ (Часова/30)	90: 3 ЕСПБ

Увид у то да је процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет редовне провере, путем праћења и прикупљања повратних информација од студената може се добити на основу Прилога 4.6.

Све информације које се односе на акредитоване програме који се реализују на Високој школи, као и на исходе учења, израду дипломског рада и стручну праксу, као и друге информације од значаја за садашње и будуће студенте доступни су на интернет страни Високе школе www.uskolavrsac.edu.rs. Интернет страница редовно се одржава, а могло би се рећи да се садржаји обухваћени њоме готово свакодневно ажурирају.

Висока школа редовно прибавља повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и студијских програма, као и о свом степену задовољства стеченим квалификацијама дипломаца. Увид у ово може се стећи на основу Прилога 4.8. и 4.9.

Имајући све наведено на уму може се закључити да Висока школа обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа. У складу с овим и у циљу подизања квалитета студијског програма и боље организације наставе садржаји у оквиру појединих предмета као и наставне методе и методе оцењивања се унапређују и иновирају. Овој констатацији доприноси и партнерство Високе школе и Универзитета Иоан Славих из Темишвара на пројекту прекограничне сарадње у оквиру ИПА Програма Европске Уније под називом: *Квалитет у образовању, високим школама и универзитетима уз коришћење иновативних метода и нових лабораторија*, у оквиру ког ће се посебно преиспитивати сви чиниоци који се односе на квалитет рада школе и осмислити и имплементирати иновативне методе у раду са студентима.

Имајући у виду горенаведени општи опис услова који се односе на квалитет студијског програма, може се установити да се на Високој школи спроводи провера квалитета елемената студијског програма и да су резултати ове провере повољни, односно да су оцене студената и наставног особља које се односе на квалитет студијског програма високе. Анализа стања указује на то да су циљеви студијског програма усклађени са исходима учења, као и да је систем оцењивања заснован на мерењу исхода учена, те да су ЕСП бодови усаглашени са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења. У прилог овим констатацијама иду и анализе упитника спроведених са студентима и наставним особљем.

Овде ћемо се осврнути само на неке од осталих елементата. Посебна пажња на Високој школи у претходној школској 2010/11. години посвећивала се иновативним наставним методама, односно, методама наставе које су оријентисане на исходе учења. Поред иновирања садржаја у оквиру појединих предмета у складу са савременом литературом чине се покушаји увођења савремених дидактичких метода и модела. Тако се, на пример, поред осталих иновативних метода које предпостављају сарадничко учење, акциона истраживања и усидрене методе поучавања, користе предности које нуди интернет. Наиме, на сајту Високе школе креиран је блог који је у функцији усвајања знања из предмета Рачунари у васпитно-образовном раду. Блог је отворен као подршка и место за реализацију обавеза из наведеног предмета. Пре свега студенти су се добро упознали са основним принципима функционисања једног квалитетног блога. Предности увођења овакве иновације односе се на чињеницу да се ради о наставној методи која је оријентисана ка исходима учења и која води ка континуираном осавремењивању студијског програма. Додатну предност представља студентска интринзична мотивација да на овакав савремен, њима близак начин спонтано стичу знања која су предмет њиховог интересовања. С друге стране, студентска интересовања иду у ширину и једна од слабости могла би се односити на то да се студенти не усредсређују довољно на програмске садржаје, већ иду у ширину. Могућност је прецизније усмерити студенте на садржаје релеванте за предмет, али би се у том случају могла јавити опасност да се студенти демотивишу услед оваквог ограничавања њиховог бављења аспектима који су предмет њиховог интересовања те се јавља претња да они изгубе првобитни ентузијазам за укључивање у овакав вид рада на наведеном предмету. Међутим, утисак је, да би се уз добру сарадњу наставника и студената могло доћи до оптималног решења у оквиру ког се они баве садржајима који су релевантни за предмет, а за које су студенти заинтересовани. До овога долази добрим вођењем од стране ментора. Успостављање овакве сарадње, успешан интерактивни однос између студената и наставника, као и између самих студената, као и добра избалансираност интересовања студената и програмских садржаја предмета могла би отворити могућност увођења ове методе и за друге предмете који се одвијају на Високој школи.

У претходној школској 2010/11. години, када се ради о доступности информација о дипломском раду, стручној пракси, студијским програмима и исходима учења, могло би се рећи да су евиденти значајне предности које пружа сајт школе. Успостављена је добра координација између наставника, као и надлежних тела у школи који редовно достављају све информације администратору сајта, који, с друге стране, одмах реагује и благовремено и редовно поставља све пристигле информације на сајт. У том смислу отварају се нове могућности које би водиле још бољем функционисању, а то је, на пример, могућност пријаве испита електронским путем, о чему се већ размишља и спроводе се први кораци у овом правцу. Као слабост у оваквом систему организације могла би се навести мање интензивна упућеност студената директно на наставнике и раднике у студентској служби, која је значајна за педагошки рад. Ово свакако не значи да ова сарадња изостаје, већ је само заступљена у мањем обиму, али је предност свакако то што се службе растерећују, а студентима је моментално расположива неопходна информација. Опасности би се односиле на смањење средстава које је неопходно стално улагати у циљу квалитетног функционисања овако успостављеног система.

Када се ради о повратним информацијама из праксе о студентима и свршеним студентима и њиховим компетенцијама, у протеклој школској 2010/11. години, оне су се редовно прикупљале и оцене су биле изузетно позитивне. Предност се односи на чињеницу да се инсистира да студенти обављају праксу у месту у ком се образују, дакле у Вршцу и пракса се несметано организовала. Посебно наглашавамо да је Висока школа и у протеклој школској години остварила изузетно добру сарадњу са вртићима у којима студенти обављају праксу. Чињеница да студенти обављају најкомплекснију и најзахтевнију

самосталну праксу у Вршцу омогућава редовно праћење студената од стране ментора, што резултира све бољим резултатима, а увид у ово може се стећи и на основу мишљења васпитача у чијим групама студенти реализују праксу, као и на основу дневника праксе које су студенти у обавези да воде. Слабост оваквог система спровођења праксе у протеклој школској години било је благо незадовољство студената због немогућности да праксу обављају у свом месту. Једина опасност која се овде јавља односи се на капацитете вртића, односу на могућност да апсорбују потребан број студената, с обзиром на ограничен број група које могу да приме студенте на пракси. Овај проблем је добром организацијом руководиоца праксе за сада успешно превазилажен.

4.2. Процент дипломираних студената (у односу на број уписаних) у школској и 2010/11. у оквиру акредитованих студијских програма.

Процент дипломираних (у односу на број уписаних) у:	2010/11
Струковни васпитач	92:212=42%
Струковни васпитач - специјалиста	17:24=71%

Прилог 4.4. Стопа одустајања студената од даљег студирања

Студијски програм	Студијски ниво	Укупан број уписаних	студената		
		2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Струковни васпитач друга година	основне студије	79 + (1 обнова)	92 + (3 обнова)	108 + (6 обнова)	111 + (5 обнова)

Студијски програм	Студијски ниво	Укупан број уписаних	студената		
		2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Струковни васпитач трећа година	основне студије	/	69	81	104

*Апсолвенти 83

Прилог 4.5. Број студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) и (мање од 37) за сваки студијски програм.

Школска година	60 ЕСПБ	37-60 ЕСПБ	мање од 37 ЕСПБ	
2011/12	89+94+78*=261	22+10+5*=37	5	303

*- апсолвенти

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Планови рада по предметима су прилоком аплицирања за акредитовање студијских програма детаљно разрађени и конципирани према смерницама и упутствима Болоњске декларације, а након добијања акредитације, они су путем сајта школе стављени на увид и студентима. У протеклој школској 2010/11. години, од почетка извођења наставе према овим плановима редовно је спровођено праћење квалитета наставе, како у облику евалуације од стране студената, тако и у виду самоевалуације сваког наставника, што је резултирало конкретним мерама за побољшање квалитета наставе и целокупног рада. Након уочавања неких слабих тачака у току реализације нових планова, а на предлог Комисије за квалитет и осталих субјеката, предузети су кораци да се оне ублаже и отклоне, те су, у складу са слободама које је предвидео Закон, извршене корекције плана и програма и унете неке измене у појединачне предмете, што је резултирало побољшањем квалитета наставе.

Поменуте евалуације од стране студената (анкета) показале су да су наставници и сарадници током извођења предавања и вежби поступали професионално и имали коректан однос према студентима.

План и распоред наставе (предавања и вежби) у току протекле школске 2010/11. године били су усклађени са потребама и могућностима студената и пре почетка одговарајућег семестра редовно су стављени на увид студентима како на огласној табли, тако и на сајту Школе. Распоред и план наставе спроводили су се доследно у оба семестра што потврђују резултати евалуације од стране студената.

Поред плана и распореда наставе са потребама и могућностима студената усклађен је и распоред провере знања, те је тако, на захтев Студентског парламента, направљен је распоред испитних рокова према потребама и жељама студената.

Резултати евалуације од стране студената и самоевалуације добијени у току школске 2010/11. године показали су да је настава на Високој школи струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ оцењена као интерактивна, уз обавезно укључивање примера из праксе, да подстиче студенте на размишљање и креативност, као и на самосталност и примену стечених знања, што до изражаја посебно долази при састављању дневника хоспитовања, писања вежби из појединачних методика и највише при припреми и извођењу самосталне праксе.

План рада на Високој школи струковних студија „Михаило Палов“ за школску 2010/11. годину био је објављен на сајту Школе и у њему су свима, како студентима, тако већ и кандидатима заинтересованим за упис ове школе доступни сви подаци везани за предмете (назив, година, број ЕСПБ, услови), циљеве, садржај и структуру предмета, начин оцењивања, литературу, наставнике и сараднике, као и план и распоред извођења наставе).

Висока школа струковних студија „Михаило Палов“ систематски је у претходном периоду пратила спровођење плана наставе, као и планова рада на појединачним предметима. Најпре је, у оквиру сваке катедре анализирано спровођење планова појединачних предмета, о чему је, потом, шеф катедре на седници Наставног већа поднео извештај, да би се, потом, извршила свеобухватна анализа спровођења целокупног рада и спровођења плана наставе. Резултати поменутог праћења бивају забележени у редовним годишњим Извештајима о раду Школе, који се налазе на сајту Школе.

У протеклој школској години, Висока школа струковних студија „Михаило Палов“ систематски је пратила и оцењивала квалитет наставе на појединачним предметима и, сходно томе, предузимала корективне мере за његово унапређење. Квалитет наставе прати се на више нивоа, почев од самог наставника који је изводи, преко катедре, којој одређени предмет припада, до Наставног већа, уз посебно узимање у обзир резултата евалуације од стране студената. Ова институција, такође, константно је радила на подизању квалитета своје наставе уз увођење иновативних метода и поступака, нове технологије и идеја, уз активно укључивање студената, како у реализацију, тако и у планирање наставе, респектујући притом у што је могуће већој мери жеље и потребе студената. Будући да на квалитет наставе директно утиче знање и оспособљеност наставника Школа је у протеклом периоду подстицала и подржавала усавршавање својих кадрова усмеравајући их на постдипломске, мастер и докторске студије, као и на разне семинаре, стручне и научне скупове. Помоћ институција пружа и при вршењу истраживања, објављивању радова и књига и укључивању у међународну сарадњу. Поред тога Висока школа струковних студија „Михаило Палов“ и сама већ годинама самостално или у суорганизацији са страним партнерима организује међународне скупове посвећене проблематици даровитих на којима њени наставници активно узимају учешћа, како дискусијом, тако и касније у Зборницима објављеним радовима.

План и програм студија на Високој школи струковних студија „Михаило Палов“, који се налази на сајту школе, редовно се проверава, како од стране самих наставника, тако и уз помоћ евалуације од стране студената и комисије за праћење квалитета, на основу чијих резултата је констатовано да садржај курикулума, као и наставне методе за његову примену одговарају постизању циљева студијских програма и исхода учења, о чему посебно сведоче добро осмишљене и успешно изведене активности у оквиру самосталне праксе.

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опису. Установа анализира на примеру једног студијског програма да је пропорција различитих типова курсева (предавања, семинари, пракса) коју изводе наставници и сарадници ангажовани на студијском програму балансирани с обзиром на исходе учења.

Исход учења је прецизно написана изјава о томе шта би студент требало да зна, разуме или можда демонстрира на крају одређене јединице учења (часа, курса или на крају студијског програма). Под исходима учења подразумевају се очекивани завршни резултати процеса реализације наставе-учења на одређеном модулу. Исходи учења су дакле очекивани завршни резултати процеса наставе-учења произашли из очекиваних исхода учења на нивоу модула. Осмишљавање курсева на основу исхода учења води ка приступу који је више оријентисан студенту: то означава да је прелаз са садржаја модула или курса (од оног што наставно особље предаје-подучава) ка исходима (ка оном шта је студент способан да ради након успешно завршеног курса или модула). Исходи учења представљају конкретне намере студијског програма, модула или курса. Ако поредимо исходе учења и компетенције, можемо рећи да су исходи иницијално академска категорија, а дефиниција компетенција проистиче из захтева, односно потреба професије. Компетенције, у том смислу, можемо посматрати као резултат достизања очекиваних исхода.

За разлику од компетенција, које су одраз потреба професије, исходи учења у знатној већој мери представљају резултат аутономног става наставника о потребним резултатима који студенти треба да досегну након успешно одслушаног курса – модула. Из тог разлога, списак исхода није могуће формирати као јединствену листу. Оно што је могуће јесте обезбедити употребу сродних алата током процеса њиховог дефинисања.

Методологија дефинисања исхода учења претпоставља аутономију предметних наставника на курсевима, уз синхронизацију са исходима других курсева истог модула. Квалификације које означавају завршетак основних струковних студија стичу студенти :

- Који су показали знање у области студирања које се заснива на предходном образовању и које оспособљава за коришћење стручне литературе;
- Који су у стању да примене знања и резумирање у професији;
- Који су у стању да преносе знања на друге;
- Који показују способност да наставе студије;
- Који поседују способност за тимски рад

Планирани исходи учења на програму струковни васпитач су:

- дипломирани студенти Високе школе компетентни су да примене знање у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста
- оспособљени су да користе адекватну стручну литературу;
- имају развијену способност за тимски рад
- могу да пренесу знања на друге
- стекли су компетенције које су у функцији индивидуализације васпитно-образовног рада на предшколском узрасту
- стекли су солидна знања за методичке маневре
- имају способности рада са мањим групама деце
- добро су упућени у савремене методолошке приступе
- у стању су да прате савремена педагошка истраживања
- оспособљени су да се и сами окушају у истраживању и мењању сопствене праксе.

Квалитетно постизање добро дефинисаних исхода учења подразумева да студенти разумеју учење као процес у којем преиспитују своје разумевање концепта и процеса и – или стварају нове концепте и везе између њих. Да би ово било могуће, неопходно је да предавачи за свој наставни циљ немају пуко прелажење градива већ се труде да што је могуће више остварују интерактивну наставу. Разлика између листе компетенција и листе исхода учења је у томе што се кроз исход учења дефинише и начин на који ће се демонстрирати, тј. проверити да ли је дата компетенција (или више њих) стечена или није. При конципирању студијског програма струковног васпитача, пошли смо од чињенице да савремени педагози говоре о читавом сету општих способности, односно компетенција, као неопходном услову за постизање индивидуалног и социјалног остварења. Компетентност, и њене уже области самокомпетенција и социјална компетенција, сматрају се кључним способностима у питањима остварења појединца у личном и социјалном животу.

Студијски програм на Високој школи струковних студија за образовање васпитача – смер струковни васпитач усмерен је ка развоју оних способности студента које ће допринети њиховом личном успеху, али и сналажењу у релацијама са друштвеном средином. Заснивају се на васпитљивости потенцијала појединаца и то током читавог његовог живота. Најзначајнија својства, која се подразумевају као неопходна да би се студент могао остварити у индивидуалном и социјалном животу, и која се истовремено сматрају критеријумима за усмеравање развоја његове компетентности су: аутономност, толерантност, партиципативност, отвореност, флексибилност.

Модел "образовања за акциону компетентност" који је у основи нашег студијског програма, обухвата следеће кључне компетенције:

- Вештине оријентисане ка решавању проблема
- Вештине оријентисане на саморазумевање
- Вештине оријентисане ка кооперацију

- Вештине оријентисане ка делотворности
- Оријентација ка самоорганизацији
- Оријентација ка целовитости

Једна од суштинских одредница којом смо се руководили у изради и реализацији овог студијског програма је усаглашеност наставних предмета и оптерећења студената (теоријска и практична настава). Настојали смо да однос теорије и праксе буде такав да се пракса континуирано повећава из семестра у семестар. Процентуална заступљеност различитих типова курсева (предавања, семинари, вежбе и пракса) по годинама студија, приказана је у табели.

	Теоријска предавања	семинари	вежбе и пракса
Прва година	52,5%	4,5%	43,2%
Друга година	33,3%	5,1/	53,8%
Трећа година	35,0%	10,0%	55,0%

Када посматрамо податке из табеле, можемо уочити да су вежбе и пракса у нешто нижем обиму заступљене у првим семестрима студија, те да се вежбе и пракса постепено интензивирају и највише су присутни у оним деловима студијског програма који обухвата методичке дисциплине, повезујући научно знање из предметних области, методичке вештине и методичку праксу, а у складу са исходима учења и кључним компетенцијама будућих васпитача.

Сматрамо, да смо и на овачин остварили адекватну балансираност различитих типова курсева (теоријска предавања, семинари, вежбе и пракса) у односу на исходе учења. Оваква избалансираност омогућава интерактивну наставу, која обезбеђује:

- Активно учешће студента током предавања и вежби, а кроз дискусије, презентације, постављање питања, обрађивање дела градива од стране самих студената,
- Разноврсност коришћених метода, што је посебно битно ако се има у виду да исходи учења подразумевају постизање разноврсног скупа компетенција које се не могу развити уколико се методи наставе свODE само на *ex catheдра* предавања или само на рад у групама или само на презентације.

Висока школа струковних студија „Михаило Палов“ се веома ангажује на подстицању и подржавању својих наставника при стицању активних и стручних компетенција. У том смислу се подржавају сви наставници при уписивању и завршавању постдипломских, мастер и докторских студија, помеже се извођење истраживања, одласци на стручне и научне скупове у земљи и иностранству, успостављање међународне сарадње, укључивање у домаће и међународне пројекте, објављивање стручних и научних радова и књига у земљи и иностранству, а сама институција, као што је већ поменуто, већ годинама организује традиционални међународни Округли сто посвећен даровитима, који окупља бројне стручњаке из земље и иностранства посвећене овој тематици.

Реализација плана рада и распореда наставе на Високој школи струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ (доступни на сајту Школе) анализираја се на редовним састанцима катедри, које потом подносе извештај Наставном већу, што бива документовано у записницима са седница Наставног већа, као и у редовним годишњим Извештајима о раду Школе. Реализација плана рада и придржавање распореда наставе

редовно се проверава и евалуацијом од стране студената, која је до сада потврдила поштовање и придржавање заказаних термина и рокова у великој мери (документовано у анкетама студената). Иако за њима до сада није било потребе, процедуре и мере за случај неиспуњавања овог стандарда налазе се у Статуту Високе школе струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ који је доступан на сајту Школе.

Препознајући неопходност компетентности наставника и сарадника ова институција стално ради на њеном подизању, као и на привлачењу и обезбеђивању нових потенцијалних сарадника, што представља њену предност, јер би у супротном постојала опасност да институција остане без довољно стручног особља. Слабости по питању компетентности наставника и сарадника Високе школе струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ до сада нису уочене, а као опасност се у овој институцији препознаје немогућност наставника Високих струковних школа да буду ангажовани на пројектима, те постоји опасност да на том пољу дође до заостајања, те се, стога, сугерише преиспитивање оваквог става према високим струковним школама и омогућивање да и оне буду носиоци пројеката, на којима би њихови наставници наставили да се истражујући усавршавају. Ово би уједно водило и новим могућностима институције у којој би се даље развијао млади кадар.

У погледу доступности информација о терминима и плановима реализације наставе Висока школа струковних студија „Михаило Палов“ је достигла висок ниво, али се јо увек непрекидно ради на његовом подизању. Студентима је велики број информација (распоред предавања, вежби и испита, план и програм, резултати испита) поред огласне табле, доступан и на сајту школе, а ради се и на заказивању термина за неколико испитних рокова унапред.

Студенти Високе школе струковних студија „Михаило Палов“ су, као што је то већ поменуто, стално укључени у наставни процес, не само пасивно, као они који примају знања, већ и активно, као они од којих долазе идеје, који активно саучествују у реализовању наставе, припремајући и презентујући одређене делове градива, дискутујући на најављене теме и узимајући удела у релизовању истраживања и пројеката у којима је ова институција ангажована.

Као што је већ наведено подаци о студијским програмима, плану и распореду наставе, али и о распореду испита, заказаним терминима хоспитовања и самосталне праксе са појединачним вежбањима, налазе се на сајту школе и доступни су студентима, као и кандидатима заинтересованим за упис у сваком моменту, што за њих представља велику олакшавајућу околност.

У погледу метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења Висока школа струковних студија „Михаило Палов“ улаже велики труд у њихово стално осавремењавање, проверавање и усклађивање са новим педагошким, дидактичким и методичким трендовима. У том смислу ради се и на набављању савремене технике неопходне за реализацију ових метода.

Систематско праћење квалитета наставе од велике је важности за одржавање његовог високог нивоа, као и за стално усавршавање коме се на Високој школи струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ тежи. У том смислу редовно се спроводи самоевалуација од стране наставника и сарадника који наставу изводе, као и евалуација од стране студената, чији се резултати презентују и дискутују на састанцима катедри и Наставног већа, уз давање сугестија за евентуално подизање нивоа квалитета наставе.

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Као струковна школа, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ у Вршцу није препозната као научно-истраживачка институција. Упркос томе, изузетна пажња на овој институцији посвећује се развоју научно-истраживачког рада, кроз раличите видове: организацију научних конференција, учешће наставника на научним и стручним скуповима, објављивање научних и стручних радова наставника, учешће наставника у научним пројектима које подржава Министарство науке и технолошког развоја, кроз реализацију пројеката суседске сарадње, издавачку делатност, као и кроз стицање виших научних знања наставника.

У току претходне академске године, Висока школа организовала је две међународне научне конференције. Једна од њих је 17. округли сто посвећен тематици даровитих. Ове је године тема била “Даровитост и моралност”. На скупу је било 95 радова и 120 учесника из Словеније, Енглеске, Босне и Херцеговине, Румуније, Македоније, Хрватске, Мађарске и Србије. Изражена је била синергија различитости научних теорија, идеја, методолошких приступа, који су се са различитих географских простора и из различитих метатеоријских исходишта слиле у нови мрежни истраживачки и рефлексивни оквир, омеђен кључним појмовима, као што су: даровитост, морална даровитост, морална аномија, етичка концептуализација, образовање даровитих, чиме је овај скуп добио наглашену ноту мрежног рефлексивног и истраживачког пројекта којим су се, различитим стратегијама и из различитих угла, отворила нова питања у области даровитих.

Други значајан скуп је ЕНИЕДА 4, одржан у Вршцу 29. септембра до 1.октобра. Ради се о четвртој међународној научној конференцији посвећеној лингвистичком и интеркултурном образовању чији је домаћин и координатор била Висока школа, под називом *Неготиатинг анд цонструцтинг Еуропеан идентитиес ацросс лангуагес анд цултурес – Преговарање и стварање европских идентитета кроз језике и културу*. Суорганизатори ове, четврте по реду, Конференције лингвиста и интернационалног образовања, чији је циљ да помогне формирању европског идентитета језицима и културом су, поред Високе школе, Европска мрежа интеркултурних образовних активности (*Тхе Еуропеан Нетворк фор Интерцултурал Едуцатион Активитиес* – ЕНИЕДА), Факултет за културу и друштво, Малме Универзитет у Швеској и Центар за истраживања и иновације у лингвистичком образовању Универзитета из Алба Јулије у Румунији. Учесће истраживача из 24 европске земље нам говори о значају, односно актуелности тематике скупа, а о успешности организације и значаја Конференције у научном и другим аспектима сведоче бројна писма која су од учесника стигла након конференције, а посебно писмо честитка које је упутила госпођа Магелан Дежан Понс из Генералног директората Савета Европе за образовање, културу и наслеђе, омладину и спорт, које се може видети на сајту Високе школе.

Visoka škola takodje je participirala u izradi projektnog predloga *Higher Education for the increase of European Identity through Research, Innovation and Transfer of Best Practices towards East Europe and Central Asia*, (HEIERIT), sa Univerzitetom iz Katanije u Italiji (University of Catania, Italy) i *Erarbeitung, Erprobung und Akkreditierung des Curriculumums „Pädagogik bei Krankheit“ in den Bereichen frühkindliche Erziehung und Lehrerbildung*, sa Višom školom Eötvös József iz Baje u Madjarskoj. Predlozi su podnošeni u okviru Tempus IV EACEA/ 32/10 programa – čiji je osnovni cilj reforma visokoškolskog obrazovanja sa medjunarodnim sudjelovanjem univerziteta i viših škola (2010/C 278/12).

Појединачна учешћа наставника на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству, бројна су и сведоче о интензивном ангажовању наставника у научно-истраживачком и стручном сегменту њиховог рада. Оно што се истиче као посебно значајно то је да су три рада објављена у часописима на Тхомпсоновој ССЦИ листи, као и да су одређени професори Школе у протеклој академској години учествовали на иностраним конференцијама као уводничари по позиву, што се може видети у Табели у прилогу. Табела такође сведочи и о књигама, монографијама, научним и стручним радовима које су наставници школе објавили у претходном једногодишњем периоду. Треба истаћи да се ради о више од 160 наслова.

Професори Високе школе су и чланови тимова који реализују пројекте подржане од стране Министарства науке и технолошког развоја Републике Србије:

- *Педагошки плурализам као основа стратегије образовања*, бр. 179036 (2011-2014) – проф. др Г. Гојков, проф. др Р. Грандић и доц. др А. Стојановић;
- *Квалитет образовног система Србије у европском контексту*, бр. 179010 (2011-2014) – проф. др Г. Гојков

Проф. др Грозданка Гојков је у више наврата у току прошле академске године држала предавања као визитинг професор на иностраним универзитетима. Професори Високе школе били су у претходном периоду и чланови издавачких савета иностраних часописа (*Едуцатиа плус* и *Агора*, часописи у издању Универзитета Аурел Влаицу, Арад; *Калокагатхиа*, часопис за педагошка питања, издавач Хрватско футуролошко друштво из Ријеке; *Педагогика*, електронски журнал који издаје Словеначко педагошко друштво и Словачка академија наука).

Претходну академску годину карактерише и реализација пројекта прекограничне под насловом *Квалитет у образовању, високим школама и универзитетима уз коришћење иновативних метода и нових лабораторија (Qualitu in едуцатион, цоллеге анд универзитиес, усинг инновативе метходс анд неџ лабораториес* МИС Цоде 488). Поменути пројекат почео је са реализацијом у крајем децембра 2010 године, дакле у 2. семестру 2010/11. школске године и одвија се у сарадњи са партнерима из Румуније, Универзитетом Јоан Славих из Темишвара као део ИПА програма прекограничне сарадње Румунија - Србија који финансира Европска унија. Пројекат ће трајати 18 месеци, дакле активности које се у оквиру њега спроводе су у току. Стратешки циљ пројекта *Квалитет у образовању, високом школама и универзитетима уз коришћење иновативних метода и нових лабораторија*, јесте постизање уравнотеженог и одрживог развоја кроз инвестирање у образовање младих. Кроз садржаје који су предвиђени током осамнаест месеци његовог спровођења, пројекат за свој циљ поставља подстицање стварања и примену иновативних метода у високом образовању, са посебним акцентом на њихову примену од стране студената, подршку заједничким иновативним методама у образовању, интеракцију, повећање нивоа образовања инвестирањем у стварање и дисеминацију нових интерактивних и иновативних метода, итд. Осмишљавање и имплементација иновација у разним пољима коју спроводе партнери у пројекту, професори и студенти Високе школе струковних студија за образовање васпитача *Михаило Палов* у Вршцу и Универзитет *Јоан Славих* у Темишвару, као и резултати других релевантних истраживања, биће представљени у оквиру две конференције које ће бити организоване у Вршцу и Темишвару током реализације пројекта, након којих ће уследити објављивање студија са резултатима рада у оквиру пројекта. Велики број професора (18) и предмета у којима су чињени напори на осмишљавању и имплементацији нових дидактичких поступака и метода и значајан број

студената који су се директно укључивали у сусрете учесника на пројектима, приликом посета професора из Темишвара, на презентовању ефеката иновирања говори о мотивационој вредности пројекта.

Академик проф. др Грозданка Гојков промовисана је у највише универзитетско звање почасног доктора (хонорис цауса) на Универзитету „Аурел Влајку“ из Арада (Румунија), 04. новембра 2010, за изузетан допринос у области педагогије. Проф. др Рајку Ђурићу уручена је награда Института за културу у Мадриду, а 01. септембра 2011. године проф. др Рајко Ђурић изабран је за председника Интернационалне ромске академије уметности и наука.

За научно-истраживачку делатност школе, значајно је напоменути и да је у оквиру издавачке делатности школе у току претходне школске године објављено 15 наслова као и то да су три наставника Високе школе у протеклих годину дана стекла звање доктора наука, што им омогућава напредовање у виша звања и оснажује наставнички потенцијал школе.

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Ангажовање на обезбеђивању овог стандарда било је до сада утврђено законом, што се и убудуће планира. Брига о квалитету наставника и сарадника, односно о педагошком раду Високе школе струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу, поред прописане процедуре и услова за избор, подразумева и даље перманентно стварање услова за њихово напредовање у стручном и научном погледу. Досадашњи напори у овом смислу говоре о смеру којим смо већ ишли и о даљим тенденцијама.

На почетку описа стања, издвајамо учешће наставника у пројекту «ПЕДАГОШКИ ПЛУРАЛИЗАМ КАО ОСНОВА СТРАТЕГИЈЕ ОБРАЗОВАЊА», бр. 179036 који финансира Министарство науке у периоду од 2010-2014. године. У њему учествују редовни проф. др А. Негру, ред. проф. др Г. Гојков, ред. проф. др Р. Грандић, доц. др А. Стојановић, ванр. проф. др Р. Петровић, ред. проф. др М. Узелац. Пројекат води Филозофски фак. у Новом Саду. Проф. др Г. Гојков је и рецензент Министарства просвете и науке за рецензију научних пројеката за период 2010-2014. година.

У пројекту бр. 179010 „ПРАЂЕЊЕ И УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ У ОБРАЗОВАЊУ“ учествује као истраживач ред. проф. др Грозданка Гојков - пројекат води Филозофски факултет у Новом Саду. Иначе, у претходном периоду (2006-2010. год.), проф. др G. Gojkov је била руководилац пројекта Глобализација и метатеоријске концепције педагошке методологије, пројекат бр. 149049 који је такође финансирало Министарство науке и заштите животне средине РС., а учествовали су: проф. др М. Узелац, проф. др А. Негру, проф. др А. Божин, проф. др Р. Грандић.

Сматрамо да квалитету наставника и сарадника значајно доприноси и учешће у пројекту «Вредносни систем даровитих / Моралне вредности даровите деце» чији су носиоци МЕНСА Србије и Висока школа у Вршцу, а укључени др Г. Гојков и др А. Стојановић.

Тематика даровитих је као дугогодишња преокупација наше институције сада већ четврти пут акредитована у виду семинара за наставнике, учитеље и васпитаче од стране Министарства за просвету. До сада је организовано десетине семинара широм Србије и било је укључено око 700 наставника, педагога, психолога, учитеља и васпитача. Семинари по овом пројекту актуелни су и у току ове школске године. Исту област пројектовали смо и за сарадњу са суседном Румунијом, тј. у оквиру пројеката за регионално повезивање које је себи поставила Европа.

У протеклој школској 2010/11. години започео је рад на европском пројекту „Quality in Education, College and Universities, Using Innovative Methods and New Laboratories“ – Квалитет у образовању, високим школама и универзитету, употребом иновативних метода и нових лабораторија, којим руководе проф. др Г. Гојков, мр Ј. Пртљага и др Е. Чинч; реч је о пројекту који се такође спроводи у сарадњи са колегама из суседне Румуније, тачније са Универзитетом „Ioan Slavic“ из Темишвара.

Стратешки циљ пројекта *Квалитет у образовању, високом школама и универзитетима уз коришћење иновативних метода и нових лабораторија*, јесте постизање уравнотеженог и одрживог развоја кроз инвестирање у образовање младих. Кроз активности које су предвиђене током осамнаест месеци његовог спровођења, пројекат за свој циљ поставља подстицање стварања и примене иновативних метода у високом образовању, са посебним акцентом на њихову примену од стране студената, подршку заједничким иновативним методама на пољу образовања и слободног времена кроз активности размене, повећање

нивоа образовања инвестирањем у стварање и дисеминацију нових интерактивних и иновативних метода, итд.

Један од најбитнијих аспеката програма које финансира Европска унија јесте интерперсонална комуникација, непосредна комуникација и сарадња између учесника. Осмишљавање и имплементација иновација у разним пољима коју ће спровести партнери у пројекту, професори и студенти Високе школе струковних студија за образовање васпитача *Михаило Палов* у Вршцу и Универзитета *Јоан Славић* у Темишвару, као и резултати других релевантних истраживања, биће представљени у оквиру две конференције које ће бити организоване у Вршцу и Темишвару током реализације пројекта, након којих ће уследити објављивање студија са резултатима рада у оквиру пројекта.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача *Михаило Палов* у Вршцу, поред педагошког, већ дуги низ година бави се научним, као и издавачким радом, нарочито када је реч о области даровитих. Пројекат који се тренутно одвија у сарадњи са партнерима из Румуније, само је један у низу до сада успешно спроведених пројеката на националном и међународном нивоу који употпуњује и до сада богату образовну и научну активност ове високошколске установе.

Осим ових пројеката, проф. др Г. Гојков укључена је као истраживач на европском пројекту „*Strokovne podlage za oblikovanje socialne kohezivnosti v vzgoji in izobraževanju*“ који води *Pedagoška fakulteta v Kopru, sa Pedagoškim fakultetom Univerze v Ljubljani* као партнером.

Ово су само неке од активности којима се презентује квалитет рада наставника, односно њихово настојање да себе што боље припреме за оно што их у раду са студентима очекује. Свакако да о њиховом квалитету најбоље говоре сами студенти, тј. њихова спремност за педагошки рад са децом.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу је својом стратегијом осигурала да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар на сва три наставна језика (српски, румунски и ромски). Установа врши континуирану евалуацију своје политике и процедура везаних за запошљавање и избор наставног кадра. На Високој школи струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Редовно се врше праћење и евалуација квалитета и компетентности наставног кадра. Ово посебно важи за процедуре избора, именовања, процене, развоја и промоције кадра.

Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђени су унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Детаљно су наведени и образложени у Правилнику о избору наставника и сарадника. Поступак и услови за избор наставника и сарадника су предмет периодичне провере и усавршавања. Наиме, Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника (детаљније у Правилнику).

Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу поседује програм развоја кадра, и у ту сврху је обезбедила одговарајућа средства за обезбеђивање услова за усавршавање наставника и сарадника (набавка литературе на страном језику, могућност да се презентују налази истраживања на научним скуповима у земљи и иностранству, могућност да се преко Интернета уђе у друге библиотеке и дође до адекватних наслова итд.).

Установа има план развоја хуманих ресурса за академско, техничко и административно особље, као и обезбеђене предуслове и прилике за континуирану едукацију. Наводимо део из Акционог плана за обезбеђење квалитета који се односи на ова питања:

«...План активности усмерених ка обезбеђењу квалитета научно-истраживачког и стручног рада:

Усклађивање научно-истраживачког и стручног рада са стратешким циљем Високе школе

рок: на почетку школске године

субјекти: директор, наставно веће, комисија за квалитет

Подстицање имплементирања резултата истраживачког рада у наставни рад (као претпоставка савремености наставног рада)

Аплицирање у научне пројекте националног и међународног значаја

рок: на почетку школске године, на почетку пролећног семестра након, по потреби у току семестра уколико се утврди постојање проблема

субјекти: наставник задужен за распоред, наставници и сарадници, комисија за квалитет, студенти (студентски парламент)

Планирање нових наслова Издавачке делатности

рок: на почетку школске године

субјекти: Комисија за издавачку делатност, директор школе, наставно веће, комисија за квалитет

Могућност „оснаживања“ колектива новим квалитетним наставницима

рок: септембар, у току године

субјекти: директор, наставно веће

Подстицање младог кадра на стручно усавршавање, објављивање радова, уџбеника, практикума

рок: континуирано

субјекти: директор, наставно веће, катедре

Подстицање студената и њихово укључивање у научно истраживачке активности

рок: континуирано

субјекти: наставници и сарадници, катедре, студенти...”

Чињеница да су професори објавили 116 наслова (монографије, уџбеници, студије, стручни радови, рецензије и сл.) и да су учествовали на 52 научна скупа у земљи и иностранству са саопштењима у прошлој школској години, а да је више професора укључено у научне пројекте одобрене од стране Министарства за науку Републике Србије говори о квалитету научно-истраживачких активности. Више од овога говоре, свакако, индекси компетентности који су дати у посебном прилогу.

Јединство научног и образовног рада подразумева се у мери у којој наставни рад прати истраживачки, односно у којој истраживања постоје као претпоставка савремености наставног рада. Битна је констатација да су пројекти истраживања, односно њихове теме у функцији мисије установе, тј. усклађени са стратешким циљем установе. Ово се види већ из наслова истраживачких пројеката, као и монографија, уџбеника и других објављених студија, као и тема којима су се професори бавили на научним скуповима. О овоме се води рачуна и на Наставном већу, а пре тога се расправља на катедрама о овим аспектима научноистраживачког рада.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника. Они имају обавезу да:

- Учествоју на стручним и научним скуповима;
- Објављују своје радове у научној и стручној периодици;
- Учествоју у научним пројектима;
- Приређују изложбе и изводе концерте;
- Учествоју у међународној сарадњи;
- Пишу уџбенике;
- Објављују монографске публикације;
- Предлажу набавку неопходних уџбеника и књига за реализацију програма и унапређење квалитета наставе;
- Предлажу набавку техничких средстава неопходних за унапређење наставе;
- На основу студентских анкета унапређују програм, наставу и вредновање студентског рада;
- Усмено и писано предлажу субјектима у Школи мере за унапређење квалитета.

У складу с тим, уобичајена је пракса у задњих десетак година да се у оквиру годишњег Извештаја о раду Школе (који се достављају надлежном Министарству) у посебном поглављу наводе објављени научни и стручни радови наставника и сарадника као доказ о њиховом научно-истраживачком ангажовању. Такође, у годишњем Извештају се истиче допринос сваког наставника и сарадника културној и јавној делатности Школе, чиме се индиректно утиче и на индивидуално изграђивање сваког појединца у колективу и на квалитет њихове педагошке делатности.

Примера ради, наводимо неке од значајнијих активности у протеклој школској 2010/11. години у оквиру културне и јавне делатности наставника и сарадника запослених на Високој школи струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу.

Vreme	Sadržaj aktivnosti i realizatori
04.10. 2010.	Svečano obeležavanje početka nove akademske godine - u velikom amfiteatru škole svečano je započela nova akademska školska godina. Studentima, brucosiima, ali i diplomiranim studentima, obratila se direktorica Visoke škole, akademik Grozdanka Gojkov. Usledio je poetsko-muzički program i promocija knjige iz Izdavačke delatnosti Visoke škole, dr Mirče Marana <i>Kulturne prilike kod Rumuna u Banatu 1945-1952</i> . Istog dana dodeljene su Diplome studentima koji su diplomirali u protekloj školskoj godini.
07.-10.10. 2010.	Koleginica Nataša Sturza Milić je na 6-tom međunarodnom simpozijumu „A CHILD IN MOTION“ – CONTEMPORARY VIEWS ON THE MOTOR DEVELOPMENT OF A CHILD, koji je održan u Portorožu bila jedan od uvodničara. Tema uvodnog predavanja je bila „DIFFERENCES BETWEEN PRESCHOOL GIRLS AND BOYS IN MOTOR CREATIVITY“.
15.10.2010.	Objavljen tekst u slovenačkim novinama <i>Školski razgledi</i> sa pozitivnim kritikama o našem 16. Okruglom stolu.
04. 11. 2010.	Prof. dr Grozdanka Gojkov promovisana je u najviše univerzitetsko zvanje. Univerzitet „Aurel Vlaiku“ iz Arada (Rumunija), dodelio je 04. novembra 2010. zvanje počasnog doktora (honoris causa) prof. dr

	Grozdanki Gojkov, direktorici naše škole, za izuzetan doprinos u oblasti pedagogije.
04.11. 2010.	Profesori naše škole realizovali su akreditovan program za stručno usavršavanje nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika i direktora - Ocenjivanje u školi- Paraćin
05.11. 2010.	Profesori naše škole realizovali su akreditovan program za stručno usavršavanje nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika i direktora - Pedagoške kompetencije nastavnika iz ugla društva znanja- Paraćin
10-12.11.2010.	Prof. dr Grozdanka Gojkov i doc. dr Aleksandar Stojanović učestvovali su na II Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji: »Socijalne in čuvstvene potrebe nadarjenih in talentiranih« u organizaciji Međunarodnog izobraževalnog centra i Veleposlaništva Kraljevine Nizozemske, na Bledu, Slovenija, zajedničkim radom koji je bio i uvodno izlaganje: <i>Purpose in value structure of the gifted as critical ability and inner moral guide (Svrha u strukturi vrednosti darovitih kao kritička sposobnost i interni moralni vodič)</i>
17.12. 2010.	Profesori naše škole realizovali su akreditovan program za stručno usavršavanje nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika i direktora - Metode i tehnike razvijanja stvaralastva- Veternik
27.12. 2010.	Profesori naše škole realizovali su akreditovan program za stručno usavršavanje nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika i direktora - Ocenjivanje u školi- Rumenka
Decembar 2010.	U organizaciji katedre za Maternji jezik Visoke škole i Učiteljskog fakulteta, Nastavno odeljenje u Vršcu organizovano je „Književno druženje sa književnicom prof. Jadrankom Čulum“.
11.01. 2011.	Profesori naše škole realizovali su akreditovan program za stručno usavršavanje nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika i direktora - Ocenjivanje u školi- Sombor
09. 03 2011.	U organizaciji Katedre za filozofiju i društvene nauke održana je promocija zbornika radova BANAT KROZ VEKOVE SLOJEVI KULTURA BANATA u izdanju Vukove zadužbine iz Beograda (2010).
24.-25.03. 2011.	Akademik profesor dr Grozdanka Gojkov, direktorica naše škole i koleginica dr Nataša Sturza-Milić učestvovali su na međunarodnoj konferenciji "Ljudski kapital u procesu globalizacije", koja je održana u Novom Mestu u Sloveniji. Direktorica Gojkov je ovom prilikom održala uvodno predavanje "Znanje u filozofiji vaspitanja i etika odgovornosti globalizacije".
25.-26.03. 2011.	Kolega Predrag Prtljaga predstavio je svoj rad "Internet sajтови dečjih vrtića" na VII Simpozijumu "Vaspitač u 21. veku", koji je održan u Sokobanji. Organizator Simpozijuma je Visoka škola za vaspitače strukovnih studija iz Aleksinca.
27.03. 2011.	Kao gostujući profesor naša direktorica održala je predavanje studentima magistarskih i doktorskih studija Fakulteta i Visoke škole za poslovanje i upravljanje (business and management) u Novom Mestu (Slovenija) na temu "Dometi i ograničenja savremenih trendova u istraživanjima društvenih nauka".
01.04.2011.	Studenti Visoke škole strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“ iz Vršca učestvovali su na likovnoj radionici „Crtajmo jedni druge–crtajmo nas“ povodom obeležavanja međunarodnog dana osoba sa autizmom.
12. 04. 2011.	U salonu Gradske biblioteke, priredjena je promocija zbirke pesama "Slike

	iz četiri godišnja doba" prof. dr Dragice Stanojlović. O trećoj zbirci pesama naše kolegice govorili su Olivija Rusovac i prof. dr Rajko Djurić, takodje profesor Visoke škole.
9.-14.04.2011.	Naši profesori i kolege dr Euđen Činč i dr Mirča Maran učestvovali su na Evropskoj konferenciji za akademske discipline u organizaciji Državnog univerziteta Konektikata (SAD), koja je održana u Freiburg - Gottenheimu (Nemačka). Učesnici konferencije su bili iz 39 zemalja, a prezentovano je 189 saopštenja. Konferencija je obuhvatala i posetu univerzitetskoj regiji koju čine Nemačka, Francuska i Švajcarska.
14.-15.04.2011.	U organizaciji "Odjela za obrazovanje učitelja i odgojitelja" Sveučilišta "Jurja Dobrile" iz Pule, u Medulinu u Hrvatskoj, je organizovan od 14. do 15. aprila 12. Međunarodni naučni skup pod nazivom "Dani Mate Demarina", na temu "Suvremene strategije učenja i poučavanja". Konferenciji su prisustvovala naše kolegice Snežana Prtljaga i dr Tanja Nedimović. Koleginica Prtljaga je učesnicima predstavila svoj rad, dok je koleginica Nedimović predstavila rad dr Grozdanke Gojkov, koja je bila sprečena da prisustvuje konferenciji.
13.-14.05.2011.	Kolega Predrag Prtljaga učestvovao je na Međunarodnoj interdisciplinarnoj stručno-naučnoj konferenciji "VASPITNO-OBRAZOVNI I SPORTSKI HORIZONTI" koja je po četvrti put održana u Subotici.
14.05.2011.	Studenti Visoke škole strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“ iz Vršca učestvovali su na promociji fizičke aktivnosti "Sajam fizičke aktivnosti" na kojem su prikazali aktivnosti i rekvizite u funkciji podsticanja fizičke aktivnosti predškolske dece.
18.05.2011.	U okviru projekta <i>Kvalitet u obrazovanju, visokim školama i univerzitetima uz korišćenje inovativnih metoda i novih laboratorija</i> , ogledno predavanje, u prisustvu partnera iz Rumunije, održale kolegice dr Tanja Nedimović i Snežana Prtljaga.
26.-27.05.2011.	Gostovanje naše direktorice akademika dr Grozdanke Gojkov na naučnom skupu "Temišvarski akademski dani", uz široko nacionalno i međunarodno učešće, koje je organizovao temišvarski ogranak Rumunske akademije nauka.
24.05.2011.	U organizaciji Katedre za pedagogiju i psihologiju Visoke škole za obrazovanje vaspitača «Mihailo Palov» iz Vršca. gost naše Škole u svojstvu viziting profesora bio je dr Dušan Potkonjak
01-04.06. 2011.	59. Naučno-stručni skup – Sabor psihologa Srbije održan je od 1. do 4. juna 2011. godine u Sokobanji. U okviru sekcije: „Kognitivni i konativni aspekti učenja“ svoj rad na temu „Vršnjačko nasilje u osnovnim školama“ predstavila je naša koleginica, dr Tanja Nedimović.
03-05.06. 2011.	U Čačku je održan 6. Simpozijum <i>Tehnologija, informatika i obrazovanje - za društvo učenja i znanja</i> . Svoj rad <i>Reciklaža informacija</i> u okviru sekcije <i>Pedagoške dimenzije društva učenja i znanja</i> predstavio je naš kolega Predrag Prtljaga.
20.06.2011.	U okviru projekta <i>Kvalitet u obrazovanju, visokim školama i univerzitetima uz korišćenje inovativnih metoda i novih laboratorija</i> , ogledno predavanje, u prisustvu partnera iz Rumunije, održale kolegice Grozdanka Gojkov, Biljana Vujašin i Aleksandra Mandić.
01. 07. 2011.	17. Okrugli sto – „ <i>Daroviti I moralnost</i> “ U organizaciji Visoke škole strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“- Vršac, Univerziteta "Sv. Kliment Ohridski"- Pedagoški fakultet, Bitola,

	Makedonija, REVIVIS – Institut za razvijanje nadarjenosti – Ptuj, Slovenia i Univerziteta „Aurel Vlahu“ iz Arada (Rumunija), održan je 17. Okrugli sto na temu „Daroviti I moralnost“. Objavljen je katalogizovan Zbornik rezimea. U radu naučnog skupa učestvovalo 120 stručnih i naučnih radnika iz zemlje i inostranstva.
23.-24.09. 2011.	Profesori naše škole realizovali su akreditovan program za stručno usavršavanje nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika i direktora - Edukacija za identifikaciju i rad sa darovitom decom- Zaječar
29.09-01.10. 2011.	U organizaciji internacionalne asocijacije ENIEDA (European Network for Intercultural Activities), Visoke škole strukovnih studija za obrazovanje vaspitača "Mihailo Palov" iz Vršca, Fakulteta za kulturu i društvo iz Malmea (The Faculty of Culture and Society, Malmö) i centra CIEL (The Centre for Research and Innovation in Linguistic Education) Univerziteta u Alba Juliji, otvorena je 4. međunarodna konferencija posvećena lingvističkim i pitanjima interkulturalne edukacije (The 4 th ENIEDA Conference on Linguistic & Intercultural Education) sa temom Pregovaranje i konstruisanje evropskih identiteta kroz jezike i kulture (<i>Negotiating and constructing European identities across languages and cultures</i>).

Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања. Томе у прилог говори чињеница да је наставни кадар у последњих неколико година значајно подмлађен, али не на уштрб квалитета, већ, напротив, ангажовањем младих кадрова који су се доказали већ на основним студијама (високим просецима оцена), а стручно напредовање наставили кроз постдипломске студије. Тако данас имамо 6 младих доктора наука који су ове титуле стекли у последње две године. Подстицање младих и њихово укључивање у научно истраживачке активности види се из чињенице да је у протеклој школској 2010/11. години 3 наставника одбранило своје докторске дисертације, пред одбраном доктората налази се 1 кандидат, а да су 2 у поступку одбране магистарских радова, чије стручно напредовање се свесрдно подржава у оквиру институције (партиципирање у плаћању трошкова студија, објављивање монографских студија...).

У сврху већег квалитета на Високој школи учињено је доста на подизању професионалног нивоа наставника. Професори су писали уџбенике и приручнике, практикуме и вежбанке, дневнике праксе, као и монографске студије, које су биле у функцији садржаја предвиђених програмом студија. Младе колеге су објавиле своје магистарске и докторске радове, чиме је утицано на њихов лични развој, а дат и допринос подизању квалитета наставе кроз праћење савремених трендова у датим областима у оквиру којих су рађена истраживања. Такође су допринос овом циљу дала и учешћа на научним скуповима у земљи и иностранству, као и наведена усавршавања на академским степенима.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање омогућавајући им плаћање трошкова које подразумева учешће на научним, уметничким и стручним скуповима (котизације, путни трошкови...).

Професионални развој кадра постиже се и организовањем семинара по типу „едукација едукатора“. Овде, најпре, наводимо као значајно учествовање у раду округлих столова посвећених даровитости и креативности, којих је до сада одржано 16. По њима је Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу постала

препознатљива у Србији, али и шире. Исте намере, или боље речено исте последице, по научни и стручни статус установе имала су и учешћа професора појединачно на научним пројектима које финансира наше Министарство науке, као и пројектима Европске уније (Словенија, Румунија). Већ смо навели да је Школа као институција партнер на европском пројекту са Универзитетом „Ј. Слатић“ из Темишвара, чија је суштина праћење и унапређивање наставе на високом образовању итд. Као посебно важно, истичемо тенденцију да наставници и сарадници у свом раду користе иновативне методе у складу са савременим педагошким тенденцијама.

Наведене садржаје склони смо да посматрамо као инвестицију у кадар која се прелива на студенте, односно директно је у функцији њиховог квалитетнијег образовања, односно припреме за укључивање у професионални рад.

Значајно за професионални развој кадра је и организовање предавања визитинг професора (које смо навели у првој табели), јер, поред студената, њима присуствују и наставници и сарадници, чланови свих Катедара које постоје у Школи.

Од 2000-те године до сада Школа је у више наврата добила од стране Министарства просвете акредитоване програме за оспособљавање наставника, учитеља, васпитача за рад са даровитом децом и у складу са овим програмима организовала на захтев школа и предшколских установа стручне семинаре (обухваћено је у претходном периоду око 1000 учесника из наше земље). На овај начин су стручњацима из непосредног васпитно-образовног рада презентовани налази истраживања и вршено праћење домета добијених налаза, а и налази су тако допрли до директних корисника. У току школске 2010/2011. године Школа је подржавала 6 програма стручног усавршавања наставника акредитованих од стране Завода за усавршавање образовања и васпитања Републике Србије.

Број акредитованих семинара за стручна усавршавања васпитача и наставника у основним и средњим школама, односно број одржаних семинара широм Србије, говоре о компетентности наставног кадра на Високој школи струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу. Наиме, Центар за професионални развој запослених у образовању (Сектор за стручно усавршавање и напредовање), за школску 2010/11. годину одобрио је шест програма сталног стручног усавршавања које реализује наша Школа. Уз назив програма налази се и приоритет програма¹, тако да се уочава да програми на чијој реализацији раде наставници и сарадници запослени на Високој школи струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу пре свега доприносе јачању њиховог професионалног капацитета.

496	Когнитивни стил у функцији индивидуализације	изборни	
-----	--	---------	--

¹ Министар просвете РС прописао је листу приоритетних области за период од три године и то:

- П1. Превенција насиља, злостављање и занемаривање
- П2. Превенција дискриминације
- П3. Инклузија деце и ученика са сметњама у развоју и деце и ученика из друштвено маргинализованих група, као и индивидуални образовни план
- П4. Комуникацијске вештине
- П5. Учење да се учи и развијање мотивације за учење
- П6. Јачање професионалних капацитета запослених, нарочито у области иновативних метода наставе и управљања одељењем**
- П7. Сарадња са родитељима, ученицима, ученичким парламентима
- П8. Информационо-комуникацијске технологије

	наставе		
509	Методе и технике развијања стваралаштва	изборни	п:6
515	Модели професионалног развоја наставника	обавезан	п:6
563	Оцењивање у школи	обавезан	п:6
565	Педагошке компетенције наставника из угла друштва знања	изборни	п:6
722	Едукација за идентификацију и рад са даровитом децом	обавезан	п:3,6

Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу при избору и унапређењу наставно-научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника. Притом се посебно уважавају мишљења студената (детаљније у оквиру Стандарда 13). У наставку дајемо модел упитника који попуњавају студенти и тако вреднују педагошког рада наставника и сарадника.

Прилог: Модел упитника за вредновање *педагошког рада наставника*

1. општи део (који попуњава Школа: студијски програм; назив предмета; датум вредновања; презиме и име наставника)
2. део, општи подаци о студенту: пол;
Уписана година студија; Статус на студијама; досадашња просечна оцена;
Код овог наставника присуствовао сам:
а) на свим часовима, б) на већини часова, ц) око половине часова,
д) на неколико часова.
3. део: тврдње:
 1. Наставник излаже јасно и разумљиво
 2. Наставник излаже прегледно и истиче најбитније.
 3. Наставник излаже одговарајућим темпом током наставе.
 4. Наставник долази на час добро припремљен.
 5. Наставник држи наставу у договореним терминима и без кашњења.
 6. Наставник подстиче укључивање и учествовање студената у настави.
 7. Наставник даје корисне информације о раду студената (након семинарских радова, вежби, активности на часу.
 8. Наставник одговара на студентска питања и воид рачуна о студентским коментарима.
 9. Досадашње оцене код овог наставника у оквиру овог предмета одговарају мом показаном знању.

Методологија добијања података биће уређена тако да студент не буде у позицији да трпи консеквенце због изречених процена.

Подаци добијени у процесу провере квалитета морају бити доступни свим заинтересованима са Високе струковне васпитачке школе (да се програми квалитативно анализирају и евентуално ревидирају кроз годишње извештаје, чији је обавезан део и студентска евалуација).

Планиране евалуације су цикличне, тако да следе циклусе студијских програма.

Даље су приказане четири основне фазе неопходне за обезбеђење и контролу квалитета наставног процеса:

1. *Дефинисање исхода учења и процена студентског оптерећења.*

Професор у овој фази треба да дефинише исходе учења за предмет, као и да процени колико ће времена у сатима рада бити потребно просечном студенту да постигне

дефинисане исходе учења. На основу процене студентског оптерећења се одређује број кредита за дати предмет/курс.

2. Планирање наставе

Професор у овој фази планира наставне методе којима треба да најефикасније могуће постигне дефинисане исходе учења уз предвиђено оптерећење студента.

3. Евалуација

Уз помоћ анонимне анкете која се додељује студенту након положеног испита тј. обављених свих обавеза везаних за предмет, студенти процењују колико им је сати рада било потребно за сваку од активности предвиђених курсом и да ли су унапред дефинисани исходи учења били реално одређени. На основу анализе одговора долази се до оптерећења типичног студента за дати предмет.

Прилагођавање

Уколико се на основу резултата евалуације утврди да су студенти били преоптерећени или, пак, били премало оптерећени врши се једна од следећих промена:

- Мења се број кредита за дати предмет;

- Број кредита остаје исти с тим што се онда морају променити исходи учења који су били преамбициозни или се мора променити наставни метод тако да студенти исте исходе учења постигну за мање времена.

Самовредновање је саставни део политике обезбеђења квалитета (и врши се сваке треће године).

Циљеви самовредновања су: побољшање квалитета наставног процеса, студијских програма и услова рада.

Извештај о самовредновању Школе садржи следеће:

- Извештај о организацији студијских програма и доказе о унапређењу наставе;
- Извештај о раду наставника и сарадника (са освртом на њихову компетентност);
- Извештај о раду са студентима;
- Извештај о реализацији пројеката;
- Извештај о сарадњи са другим школама и институцијама;
- Извештај о студентској евалуацији;
- Извештај о самоевалуацији запослених;
- Извештај о раду студентске службе и осталих административних служби;
- Извештај о раду издавачке делатности;
- Извештај о раду библиотеке;
- Извештај о раду финансијске службе.

На Високој школи струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу подржава се комуникација између академског особља и релевантних професионалних удружења. Тако је и у предходној години настављена садржајна сарадња са универзитетима у Словенији (Љубљана, Марибор, Копар), Румунији (Темишвар, Арад), Македонији (Витола, Охрид) и Србији (Филозофски факултет - Веоград, Филозофски факултет - Нови Сад, Учитељски факултет - Веоград, Учитељски факултет - Ужице, Филозофски факултет - Ниш), као и са Институтом за педагошка истраживања из Веограда, што сматрамо посебно значајним. Колеге из наведених институција су редовни учесници Округлих столова које Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов» у Вршцу организује већ 17 година (на којима се проучава проблематика даровитости и креативности). Комуникација и сарадња са колегама из наведених институција је интензивна и на плану заједничких истраживања, писања монографија и приручника, у раду на пројектима које финансира Министарство науке.

Стандард 8: Квалитет студената

Услови уписа студената и полагања пријемног испита за школску 2010/11. годину јасно су дефинисани и јавно објављени (на сајту Школе).

Услови уписа студената на Високу школу струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ у Вршцу (у даљем тексту Висока школа) дефинисани су Статутом Високе школе (чл. 49, 50, 51, 52, 53) и Правилником о упису студената и Правилником о полагању пријемног испита. Правилници су на предлог Комисије за обезбеђење квалитета усвојени на седници Наставног већа 16.01. 2008. године. Последња измена (након добијања одељења на Ромском језику) извршена је 9. маја 2009.

Висока школа је и ове школске 2010/11. године објавила конкурс за упис на студије у оквиру заједничког конкурса Министарства просвете Републике Србије. Конкурс за упис студената у прву годину основних студија спровела је конкурсна комисија. Конкурс (за први и други уписни рок) је ове године објављен благовремено и објављен на сајту школе.

Конкурс је садржао:

- 1) број студената за сваки студијски програм који се организује на Високој школи
- 2) услове за упис;
- 3) мерила за утврђивање редоследа кандидата;
- 4) поступак спровођења конкурса;
- 5) начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед;
- 6) висину школарине коју плаћају самофинансирајући студенти.

У прву годину студија првог степена школске 2010/11.год. уписавала су се лица која су имала завршено средње образовање у четворогодишњем трајању. Кандидати који су конкурисали за упис на прву годину студија првог степена најпре су приступили провери склоности и способности (говорних, музичких и физичких). Након тога, пријемни испит из матерњег језика и књижевности и опште информисаности полагали су кандидати који су задовољили на претходној провери склоности, способности и бон-тона. Редослед кандидата за упис у прву годину основних студија утврђен је на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту. На прву годину основних студија без пријемног испита, на лични захтев, по претходно обављеној провери способности и склоности, уписана су следећа лица:

- 1) лице које има стечено високо образовање на академским студијама првог степена (само као самофинансирајући студент и не убраја се у одобрени број студената за одређени студијски програм)
- 2) студент друге године основних студија друге високе струковне васпитачке школе или факултета, који је положио све испите са прве године, односно остварио најмање 60 ЕСПБ бодова на студијском програму на другој високој школи или факултету, под условима које својим општим актом прописује висока школа;
- 3) лице коме је престао статус студента због исписивања са студија, ако је претходно положило све прописане испите на првој години студија, односно ако је остварило 60 ЕСПБ бодова.

На прву годину студија на смеру Струковни васпитач деце предшколског узраста уписано је 130 студената (100 студента који студирају на српском језику, 20 студената који студирају на румунском, и 10 студената који студирају на ромском језику). Након пријемног испита, није поднесена ни једна жалба од стране пријављених кандидата.

Висока школа је потенцијалним и уписаним студентима и ове школске године обезбедила потребне информације у вези са уписом и студијама. Школа је благовремено објавила информатор о упису. Прошле школске године, посебно се водило рачуна о штампању нове Личне карте Школе (дата је у прилогу). Значајно је истаћи да је сваки студент новоуписане генерације 2010/2011. уз индекс приликом уписа добио и Информатор за студенте за актуелну школску годину (такође, информатор је објављен и на школском сајту <http://www.uskolavrsac.edu.rs>).

Информатор је осмишљен тако да на српском, румунском и ромском језику, студентима пружа значајне информације о Школи (запослене, контакт телефоне, мејлове), календар рада у наредној школској години, изводе из Статута и правила школе, структуру студијских програма (наставни план), испитне рокове, информације о пријављивању испита, обавештења о организацији педагошке праксе, краћа упутства о изради семинарског и дипломског рада, комисијама за дипломске радове, предложене теме за дипломске радове, детаљну програмску структуру свих наставних предмета (силабуси) у којима су истакнути: назив предмета, број ЕСПБ, име и презиме предметног наставника, број часова, исходи предмета, циљ предмета, садржај теоретске и практичне наставе, наставне методе, препоручена литература, начин стицања поена кроз предиспитне обавезе (разноврсне методе оцењивања) и начин формирања коначне оцене.

Наставници и сарадници на Високој школи свесни су да од става предавача према процесу предавања зависи и став студената према учења, односно, да колико су предавачи савесни у обављању „свог посла“, толико ће и студенти бити у „обављању свог“. Опредељење наставног кадра и у протеклој школској 2010/2011. години било је да оцењивање студената мора бити у складу са очекивањем, али и жељеним исходима учења. Добро дефинисани исходи учења (сви наставници и сарадници трудили су се да јасно, логично и проверљиво дефинишу исходе у оквиру појединачних предмета-курсева), будући да представљају изјаву о томе шта студент мора да покаже, мање или више експлицитно дефинишу методе оцењивања. Будући да су компетенције које чине исходе учења у оквиру студијског програма – Струковни васпитач разноврсне, коришћене су и разноврсне методе оцењивања. Желели смо да избегнемо ситуацију примене само једног метода оцењивања (само теста, усменог испита и сл.). Да би то документовали, у прилогу су дати програми (силабуси) свих појединачних предмета (курсева). Они су и јавно публиковани на школском сајту под насловом Публикација установе и Књига предмета. Такође, чланови Комисије за квалитет су на седницама Наставног већа и седницама Катедара (проверљиво у записничким књигама) све професоре и сараднике подсећали на потребу придржавања и евидентирања у индекс предвиђених метода оцењивања. На основу анализа анкета у протеклој 2010/2011. год., у вези са разноврсним методама оцењивања, може се уочити да су студенти упознати и релативно задовољни примењиваним методама оцењивања.

У протеклој школској 2010/2011.год. у оквиру свих наставних предмета наставници су били опредељени ка „континуираном“ оцењивању, односно, у оквиру сваког појединачног предмета (курса) предвиђено је да студент може да добије 30 % – 70% своје оцене током самог курса. Водило се рачуна о томе да ни у једном курсу нема екстремне ситуације да је само завршни испит једини начин оцењивања, али и о томе да не дође до друге екстремне

ситуације у којој је рад предавача и студената оптерећен пречестим и неадекватним оцењивањем. Из свих предмета вођена је документација о редовности долажења.

У протеклој школској години, посебна пажња посвећена је одговарајућем нивоу оптерећења студената у оквиру програма сваког предмета. Тако је поштован пажљиво избалансиран однос између различитих облика рада (предавања, вежбе, семинари), а посебна пажња посвећивала се времену потребном за припрему наставе, као и одабиру обавезне и додатне литературе, односно њеном обиму и актуелности. Тежиште се са предавања преносило на сарадњу са студентима и самостални рад студената. То је нарочито дошло до изражаја у оквиру Прекограничног пројекта „Квалитет у образовању, високим школама и универзитетима, уз коришћење иновативних метода и нових лабораторија“, у сарадњи Румунија – Србија IPA Cross-Border Cooperation Programme 2010, у којем су равноправно и значајно били ангажовани и студенти наше Школе.

У исто време, студијски програми су били конципирани тако да је студент преузимао одговорност за учење редовно се припремајући за наставу, редовно и активно учествујући у њој и одговарајући на захтеве предиспитних обавеза (које, између осталог, подразумевају учестале колоквијуме, који су саставни део испита). Сматрамо да смо на тај начин подстицали перманентни рад студената у току студија, као и стално праћење њиховог напредовања, што је, донекле, водило растерећењу студената, односно смањењу трајања и повећању нивоа квалитета студија. Број изборних предмета је знатан, тако да студенти могу да бирају предмете у складу са својим интересовањима. Број изборних предмета је усаглашен са важећим стандардима и износи 30% од укупног броја предмета. У протеклој школској години предложен је одређени фондус нових изборних предмета за које су студенти показали велико интересовање.

Висока школа својим статутом и другим актима ближе уређује своје обавезе у погледу обезбеђивања услова за квалитетно и благовремено информисање студената о начину организовања и времену одржавања свих облика испита. У протеклој школској години одржано је 6 испитних рокова. То су били октобарски (2010.год.), јануарско-фебруарски (2011.год.), мајски (2011.год.), јунски (2011.год.) и септембарски (2011. год.) испитни рок. Одржана су и два апсолвентска рока, децембарски (2010. год.) и априлски (2011. год.) Важно је да се нагласи да су на састанцима Студентског парламента студенти одлучили које ће испитне рокове имати, тако да су испитни рокови заказани за месеце које су студенти одабрали. То се посебно односило на мајски рок који су студенти изабрали да им више одговара него априлски, будући да је у априлу одржавана педагошка пракса студената.

Наставници су били дужни да на почетку наставе упознају студенте са програмом предмета, распоредом наставе по недељама, односно данима, предвиђеним облицима активне наставе (предиспитним обавезама) и начином њиховог вредновања, карактером и садржајем испита, списком области и/или питања за испит, структуром укупног броја поена и начином формирања оцене. Наставници су били дужни да на крају реализације активне наставе обавести студента о укупном броју поена који је студент остварио реализацијом предиспитних обавеза.

Студенти су обавештавани о претходно наведеним питањима и путем огласне табле и Информатора за студенте (Информатор - <http://www.uskolavrsac.edu.rs>). Поред тога што су транспарентни, у том смислу да је студентима унапред предочен програм сваког курса, облици наставе кроз које се програм реализује, литература, предиспитне и испитне обавезе које укључују самосталан рад студената у оквиру израде семинарских радова или других облика припреме за наставу, квалитет програма и задовољство студената и предавача самим програмима, оцењивањем, прати се кроз студентску евалуацију и евалуацију

предавача, као и чланова катедара, те су програми и оцењивање подложни корекцијама и унапређивању. Другим речима, сталном самоевалуацијом и евалуацијом рада наставника, напредовања студената и студијских програма тежи се перменантном унапређивању и осавремењивању система квалитета високог образовања.

Висока школа има механизме за процену и контролу процедура оцењивања. Једна од процедура је анализа индекса студената (након полагања одређених испита, након дипломирања) и провера колико су поштоване процедуре континуираног оцењивања и начин њиховог вредновања, структура укупног броја поена, начин формирања оцене и сл. Субјекти који учествују у овој процедури су Комисија за обезбеђење квалитета, директор, наставници и сарадници, студенти. Комисија за обезбеђење квалитета је акционим планом предвидела и редовно спроводи и анализира анкете студената о квалитету рада наставника, о објективности оцењивања. Уколико се установи да се неиспуњавају процедуре квалитетног оцењивања или одступања, комисија предвиђа корективне мере. У прилогу ће бити дате анализе спроведених анкета, њихова анализа и евентуалне корективне мере.

Комисија за обезбеђење квалитета је акционим планом предвидела, и сходно томе, у протеклој школској години редовно анализирала успешност студената на испитима. Добијени резултати су анализирани и на седницама свих Катедри, Наставног већа, Савета школе и на Студентском парламенту. Такође, резултати су објављени на сајту наше Школе.

Просечна оцена у школској 2010/11. години износила је 7,33. Најслабији успех (6,81) студенти су остварили у октобарском испитном року, док је најбоља просечна оцена (7,62) постигнута у јунском испитном року. Средња оцена у јануарско-фебруарском року била је 7,52. Ово посебно истичемо, будући да су јануарско-фебруарски и јунски рок у којима су остварене и највеће просечне оцене, испитни рокови када је далеко највећи број студената изашао на испите (прецизне бројке се могу видети у табеларном приказу Успеха студената у Извештају о раду за школску 2010/11. године). Чланови Комисије за квалитет су са резултатима студентских процена упознали чланове Катедри. Чланови Катедри су, затим, на појединачним састанцима анализирали просечне оцене студената (према појединачним предметима, роковима, годишњу просечну оцену). Повратна информација указује на то да се просечна оцена појединачних предмета повећава на каснијим годинама студија (посебно, у оквиру свих Методика 2 на трећој години), што указује на то да се студенти континуирано припремају и најуспешнији су на предметима који подразумевају примену теоретског знања у конкретним в.о. ситуацијама у раду са децом, за шта се, у суштини и припремају током школовања.

Иста тенденција се уочава и када је у питању пролазност студената. Тако је највећа пролазност студената остварена у јунском (70%), јануарско-фебруарском (61%) и октобарском испитном року (53%, када је највећи број студената пријавио и приступио испитима. У остала два испитна рока је пролазност мања, али и број студената који је пријавио и приступио испитима. Таква тенденција је уочена и у протеклим годинама, односно, студенти у великом броју пријављују и приступају испиту у јануарско-фебруарском и јунском року, односно, након завршетка зимског и летњег семестра. Велики број студената тада и полаже испит, што се уочава преко процента пролазности. На ову чињеницу утиче и начин оцењивања студената путем предиспитних активности и редовних колоквијума, тако да је за велики број студената завршни испит у јануарско-фебруарском и јунском року. Чланови Комисије за квалитет су са резултатима студентских процена упознали чланове Катедри, које су, након тога, на појединачним састанцима анализирали пролазност студената.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информационих ресурса

Библиотека је снабдевена литературом која својим нивоом и ширином обезбеђује подршку студијским програмима. Укупан број књижне грађе је безмало 30 хиљада.

Висока школа обезбедила је студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време (у том смислу набављено је око 1000 библиотечких јединица (812 на српском, 110 на ромском и 80 на румунском језику) за нови студијски програм – *Васпитач деце јасленог узраста*).

Настава је покривена одговарајућим уџбеницима, практикумима, допунском литературом и другим училима, који су унапред познати и објављени (могу се видети у сваком појединачном силабусу – доступно путем Информатора, који је објављен на сајту установе www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010/Stranice/S_tudenti/

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информационих ресурса обезбеђен је спровођењем Правилника о уџбеницима и одржавањем квантитета и квалитета литературе, библиотечких и информатичких ресурса.

Висока школа има обезбеђен одговарајући простор за смештај библиотечког фонда (који премашује цифру од 30000), литературе на српском, од тога 6672 наслова на румунском језику, а у току је формирање библиотечког фонда на ромском језику (110 библиотечких јединица). Читаоница је светла и пространа (100м²) и доступна 8 часова дневно; обезбеђен је неограничен приступ Интернету и осталој информатичкој опреми. Такође, део библиотеке је „отвореног типа“ који омогућава студентима непосредан контакт са библиотечком грађом (приручна литература: збирке, речници, енциклопедије, хрестоматије, приручници, практикуми).

Број коришћених библиотечких јединица у читаоници (књига, часописа, фотокопија и сл.) просечно на нивоу академске године је 4520, а ван библиотеке, просечно на нивоу године, број позајмљених библиотечких јединица је 2226. Кад се са овим цифрама упореди број студената, може се закључити да су студенти у оквиру библиотеке користили доста наставних публикација (у просеку по 22).

Рад библиотекара праћен је до сада два пута годишње путем извештаја и путем студентског изјашњавања. Општа оцена рада библиотеке у оквиру студентске евалуације је 3,82.

У библиотеци постоји могућност да студенти пишу своје радове (компјутери, штампач), као и могућност да се неограничено користи Интернет (бежични).

Право уписа у библиотеку имају сви студенти (на буџету и самофинансирајући). Високе школе у Вршцу, уз давање на увид студентске књижице-индекса; при упису, у индекс се ставља печат «позајмљене књиге» на почетку сваког семестра, а на крају «враћене књиге»; упис у библиотеку је бесплатан, као и све остале информатичке услуге.

Чланови библиотеке имају право: да изнајмљују књиге, да се служе читаоницом, да траже информације и консултације од стручних радника у библиотеци, да буду информисани о новонабављеним књигама и другој грађи, да траже резервацију књиге, да користе рачунарску опрему, да користе интернет.

Приручна збирка (часописи, библиографије, речници, лексикони, енциклопедије) и ретке, старе књиге могу се користити само у читаоници. Коришћење Интернета је бесплатно, садржаје је могуће сачувати на ЦД и ДВД, или одштампати. При претраживању предност се даје информацијским и образовним садржајима.

У склопу читаонице смештен је *Легат Милана Пражића* са 1000 књига, које су на располагању студентима, нарочито за реализацију програма Дечја књижевност и сл.

Легат – спомен соба Михаила Палова, има фонд од 3500 библиотечке грађе и смештен је у делу простора Катедре за методике. У протеклој години студенти су користили ову вредну библиотечку грађу за израду семинарских радова из предмета Педагошке теорије, Општа педагогија..).

У циљу обезбеђивања квалитета наставних публикација, Катедре су (пре почетка академске године) вршиле контролу на основу стандарда квалитета који је дефинисан Правилником о наставним публикацијама, и доставиле Извештаје на разматрање и усвајање Наставном већу. На основу предлога Катедара и чл.4 Правилника о наставним публикацијама, Наставно веће је донело коначну одлуку о публикацијама које ће се уврстити у наставни процес, на седници одржаној 11.09. 2010. године.

Значајно место имају публикације из Издавачке делатности Високе школе струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“, коју чине, у протеклој школској години, 16 наслова, од тога 6 монографских студија, 6 уџбеника, претежно наставника са наше институције, затим 3 зборника и 1 ЦД.

Библиотека Монографске студије:

1. др Г. Гојков: Дидактика и метакогниција;
2. др М. Узелац: Практична феноменологија;
3. др В. Тешић: Карловачка гимназија 1918-1941;
4. др М. Милин: Срби у Румунији;
5. др Г. Гојков – др А.Стојановић: Партиципативна епистемологија;
6. др М. Маран, Б.Сикимић, А.Ђурић-Миловановић: Румунске верске заједнице у Банату.

Библиотека Уџбеници и приручници:

1. др Е. Чинч: Увод у нотно писмо;
2. др М. Узелац: Главни правци савремене филозофије;
3. др М. Узелац: Увод у естетику;
4. др Д. Савићевић: Увод у методологију андрагогије;
5. др Р. Ђурић: Правопис ромскога језика;
6. др Д. Савићевић: Општа андрагогија;

Библиотека Зборници:

1. Зборник бр. 16 – Даровити у процесу глобализације
2. Зборник резимеа са 17. Округлог стола о даровитима;
3. Зборник BOOK OF ABSTRACTS The 4th ENIEDA Conference on Linguistic and Intercultural Education - Negotiating and constructing European identities across languages and cultures.

1. ЦД: Зборник бр 16– Даровити у процесу глобализације (електронски извор)

Спољашњи фактори који су од утицаја на квалитет овог стандарда односе на могућности обезбеђивања материјаних средстава за трошкове издавачке делатности, који су добри, прилив средстава је одговарајући и благовремен. Издавачка делатност Школе је подручје рада коме се у Школи посвећује посебна пажња. И у условима укупних слабих материјалних прилика, нашле су се могућности да се у овој школској години објави солидан број наслова. Значајно је поменути да су сви ови наслови објављени захваљујући великој пожртвованости већине радника у Школи. Скоро сви су на неки начин учествовали у припреми текстова за штампу (припрема се врши на паусу у Школи, тако да професори и остали радници врше лектуру, коректуру, уношење текста у компјутер, уређивање, прелом текста и др.).

Висока школа има усвојен Правилник о издавачкој делатности, који регулише проблематику пружања подршке обезбеђивању одговарајуће уџбеничке и друге литературе, погодно за савлађивање садржаја предмета утврђених студијским програмом

и пружања подршке наставном и научном процесу. Предлог за издавање наставних публикација Уређивачком одбору давале су надлежне катедре, након договора са аутором. Рецензенти су признати стручњаци са одговарајућим наставничким звањем из научне области или дисциплине која се у публикацији обрађује. Одговоран приступ овом пољу наставно-научног рада као исход има референцу од 55 уџбеника и приручника чији су аутори наставници наше Школе.

У наредном периоду радити на превазилажењу слабости у испуњавању овог елемента стандарда које се огледају су у недовољној доступности и активности на вредновању уџбеника од стране студената. Наиме, до сада су само неки параметри обухваћени студентском евалуацијом (као што су питања доступности литературе и правовремене обавештености о врсти обавезне и допунске литературе – видети у прилогу). Прикључити библиотеку на COBISS систем, остварити електронску позајмицу књига и увођење вођења електронског каталога књига путем одговарајућег софтвера

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Савет Школе радио је путем седница којима су присуствовали чланови из састава Школе, друштвене средине и представници студентског парламента. Током протекле академске године одржане су 3 седнице са дневним редом који се односио на следећа питања:

Информације о укључивању у пројекте;
Усвајање предлога и финансијских планова за 2011. и 2012. годину;
Анализа и усвајање предлога и финансијског плана за 2011., 2012., и 2013. годину;
(дугорочни финансијски план);
Разматрање и усвајање Извештаја рада за академску 2009-2010. годину;
Разматрање Програма рада Школе за академску 2010-2011. годину;
Утврђивање износа школарине;
Усвајање годишњег финансијског обрачуна.

АКЦИОНИ ПЛАН

Снимање оцена студената о квалитету управљања (кроз анкету о квалитету);
Анализа оцена студената о квалитету управљања; једном годишње; кроз Извештај о раду Школе ;
Кроз Извештај о оцени квалитета управљања (оцене о раду наставног и ненаставног особља) дати предлог мера за унапређивање овога сегмента рада;
Одлучивање о студијским програмима за нову акредитацију (Наставно веће утврђује предлог ; Савет се информисао и доноси одлуку).

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ у Вршцу (у даљем тексту ВУ), има обезбеђен простор и опрему (у свом власништву) чији обим и структура одговарају потребама студијског програма. Простор испуњава све релевантне урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове, са одговарајућим грађевинским и употребним дозволама (зграда је наменски грађена).

Величина, доступност и квалитет одговарају прописаним стандардима. У току летњег распуста школске 2010/11. године, обновљен је ентеријер и екстеријер зграде (кречење, фарбање) и комплетно реновиран и модернизован мали амфитеатар на првом спрату Школе (98 места за седење, катедра, информациона подршка).

Високошколска установа има на располагању 2190 м² затвореног и око 2.200 м² отвореног простора (спортски терени, зелене површине): У објекту се налазе: велики и мали амфитеатар; 6 слушаоница (са по 50 седишта) са елементима кабинетског простора (педагогија, психологија, методике, страни језици, музичко васпитање, ликовно васпитање...); 5 просторија за менторски рад; свечана сала; библиотека са близу 30000 библиотечких наслова; читаоница са неограниченим интернетом, рачунарима и штампачем; студентски клуб; кабинети за катедре; канцеларијски простор (4); фискултурна сала са 2 свлачионице; улазни хол са огласним таблама, ходници (светли и пространи).

У комплексу ВУ налази се спортски терен (реновиран у протеклој школској години и осавременљен средствима непознатог донатора), а у непосредној је и градски стадион са спортским теренима, који се, уз школске терене, повремено користе за потребе наставе, вежби и рекреације.

Високошколска установа има адекватну техничку и специфичну опрему (нпр. клавир, пиано...) која обезбеђује квалитет наставе, вежби и семинара.

Сви запослени (наставно и ненаставно особље) и студенти имају приступ информацијама у електронској форми (сајт школе, блог, прикључак свих рачунара на бежични интернет) и путем огласне табле (за студенте и наставнике).

Кабинети професора су опремљени компјутерима са пратећом опремом (штампач, скенер, независном интернет линијом); за потребе наставе, у протеклој школској 2010/11. години набављена су још 2 лаптопа и 4 компјутера за информатички кабинет..

У просторијама информатичког кабинета, читаонице, секретара и катедри, могу се за потребе наставе, научно-истраживачког рада, припремања испита и семинара, скенирати, штампати и нарезивати материјали.

Укупна површина са површином објеката (у власништву ВУ)

Приземље	Површина м ²	Адреса на којој се налази
улаз	14,38	Вршац, Омладински трг број1
Улазни хол	116,02	Вршац, Омладински трг број1
ходници	86,05	Вршац, Омладински трг број1
Студентски клуб	10,54	Вршац, Омладински трг број1

Чајна кухиња	10,20	Вршац, Омладински трг број1
Информативни хол	12,58	Вршац, Омладински трг број1
Директор	46,24	Вршац, Омладински трг број1
Архива	12,08	Вршац, Омладински трг број1
Скриптарница	11,06	Вршац, Омладински трг број1
Рачуноводство	16,90	Вршац, Омладински трг број1
Секретар	17,42	Вршац, Омладински трг број1
Свечана сала	70,04	Вршац, Омладински трг број1
Катедра за педагогију, психологију и филозофију	25,21	Вршац, Омладински трг број1
Катедра за методике	23,40	Вршац, Омладински трг број1
Библиотека са читаоницом	120,00	Вршац, Омладински трг број1
Велики амфитеатар	266,58	Вршац, Омладински трг број1
Кабинет за физичко васпитање	27,70	Вршац, Омладински трг број1
Фискултурна сала	410,60	Вршац, Омладински трг број1
свлачионице	65,15	Вршац, Омладински трг број1
купатило	3,91	Вршац, Омладински трг број1
Санитарни чвор	35,28	Вршац, Омладински трг број1
Спрат		
Степениште	24,50	Вршац, Омладински трг број1
Хол	148,91	Вршац, Омладински трг број1
Ходници	77,10	Вршац, Омладински трг број1
Мали амфитеатар	102,20	Вршац, Омладински трг број1
Учионица	54,27	Вршац, Омладински трг број1
Учионица	54,27	Вршац, Омладински трг број1
Учионица	53,60	Вршац, Омладински трг број1
Кабинет	53,60	Вршац, Омладински трг број1
Компјутерска лабораторија	53,60	Вршац, Омладински трг број1
Музички кабинет	62,30	Вршац, Омладински трг број1
Катедра за матерње језике (српски, румунски, ромски)	36,68	Вршац, Омладински трг број1
Катедра за стране језике	29,97	Вршац, Омладински трг број1
Санитарни чвор за студенте	55,17	Вршац, Омладински трг број1

Укупна површина објекта	2.190,65 м²
Укупна површина отвореног простора (спортски терени, парк...)	2.200,00 м²

Листа опреме у власништву Високе школе струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ у Вршцу

	Опрема	тип	Намена	Број (количина)
1.	Рачунар	Пентиум	Рачунарска лабораторија	25

2.	Рачунар	Пентиум	Катедре	5
3.	Рачунар	Пентиум	Библиотека	3
4.	Рачунар	Пентиум	Секретаријат	1
5.	Рачунар	Пентиум	Књиговодство	1
6.	Рачунар	Пентиум	Директор	1
7.	Штампач	Ласерски	Рачунарска лабораторија	4
8.	Штампач	Матрични	Рачунарска лабораторија	2
9.	Штампач колор	Ласерски	Катедре	4
10.	Штампач	Матрични	Катедре	1
11.	Штампач	Ласерски	Библиотека	2
12.	Штампач	Ласерски	Студентски парламент	1
13.	Штампач	Ласерски	Учионица	1
14.	Штампач	Матрични	Катедра	1
15.	Штампач	Ласерски	Вежбаоница	1
16.	Скенер	Ласерски	Студентски парламент	1
17.	Нотебоок	ХП	Опрема за презентације	3
18.	Видео бим	ХП	Опрема за презентације	3
19.	Графоскоп	Фиксни	Опрема за презентације	5
20.	Графоскоп	Преносни	Опрема за презентације	1
21.	Телевизор	Samsung	Медијатека	1
22.	Телевизор	Ei Evropa	Медијатека	1
23.	Видео рикордер	Toshiba	Медијатека	1
24.	Музички стуб	Sony	Катедра за стране језике	2
25.	Фотокопир апарат	Minolta	Секретаријат	2
26.	Бела табла	A/A	Катедре	3
27.	Реквизити и дидактички материјал за реализацију методика (ликовно, музичко, физичко)	/	Катедре и кабинети	50
28.	Реквизити и справе за физичко васпитање	/	Катедре, кабинет за физичко	50
29.	Позорнице, лутке	/	Катедре	20
30.	Концертни клавир	/	Кабинет за музичко	3
31.	Клавир		Мали амфитеатар	1
32.	Пианино		Кабинет за музичко	1
33.	Клавир		Кабинет за музичко	1
34.	Клавир		читаоница	1
35.	Клавир		Свечана сала	1
36.	Музичка линија		Кабинет за музичко	1
37.	Итд. (видети листу основних средстава)			

Однос укупног простора и броја студената на свим акредитованим студијским програмима

Студијски програм	Укупан број студената	Однос укупног простора и укупног броја студената
Струковни васпитач	370	Затворени простор $2.190,65 : 370 = 5,91 \text{ м}^2$ Затворени и отворени простор (2.190,65+2.200) $4.390,65:370 = 11,86 \text{ м}^2$
/	/	/

Стандард 12: Финансирање

Високошколска установа има дугорочно обезбеђена финансијска средства, неопходних за реализацију наставно-научног процеса и других активности.

Извори финансирања Високошколске установе су:

1. средства која обезбеђује оснивач
2. школарина
3. пројекти ИПА
4. акредитовани семинари
5. издавачка делатност

Досадашњи приливи за протеклу академску 2010/2011. годину задовољавали су основне потребе Високошколске установе. Ову констатацију је значајно подржала чињеница да је у обезбеђеним средствима високо партиципирао износ који је обезбеђен путем школарина. Однос сопствених средстава у укупним средствима установе је 50%. Ова чињеница је утицала на могућност да се обезбеди боља материјално техничка основа рада (инвестиционо одржавање, реконструкција малог амфитеатра, кречење дела фасаде, поправка електро инсталације, замена грејних тела и др.). Такође су из ових средстава покривани и материјални трошкови (грејање, електрична енергија, одржавање хигијене простора, и др.), а посебно је значајно нагласити да су овим средствима омогућена учешћа професора на иностраним и домаћим научним скуповима, куповина савремене стручне литературе, итд. Из ових средстава обезбеђено је финансирање научно истраживачког рада - пројекти:

- Унапређивање квалитета високошколске наставе
- Истраживачке могућности унапређивања педагошке праксе

Школа је самостално планирала распоред и намену финансијских средстава, за период текуће године, за предходну годину, као и планирање дугорочног финансијског плана за период 2011-2013. година. Овим плановима је обезбеђена реалност финансирања институције, односно, финансијска стабилност и ликвидност за дужи временски период.

Јавност и транспарентност извора финансирања, употребу финансијских средстава, Школа је обезбедила кроз утврђивање финансијских планова на Савету Школе и кроз извештај о пословању, односно, годишњи обрачун, такође на Савету Школе.

АКЦИОНИ ПЛАН

Директорка школе, на основу периодичних извештаја, службе рачуноводства, и на основу података службе за студентска питања, обавештава Наставно веће, периодично о тренутном стању и о очекиваним приливима, а на основу тога закључује се о реалности предходних пројекција и даљим могућностима.

Израда и предлог финансијског плана за 2012. годину, односно, његово усвајање у фебруару 2012. године.

Усвајање годишњег извештаја за 2011. годину.

Доношење одлука о евентуалном партиципирању за нове пројекте .

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

У школској 2010/2011. години два представника студената су била чланови Комисије за обезбеђење квалитета. Ове представнике је делегирао студентски парламент.

Представници студената, чланови Комисије за обезбеђење квалитета, на седницама Комисије су износили своје сугестије за унапређење Стратегије и осталих докумената којима се обезбеђује квалитет Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Вршцу (даље у тексту ВШ).

У периоду од 26.5. до 27.5. и од 30.5. до 31.5.2011. спроведене су анкете којима су испитана мишљења студената о следећим областима самовредновања:

1. педагошком раду наставника,
2. раду ненаставног особља (библиотекара и референта за студентска питања),
3. опремљености ВШ наставним средствима,
4. студијском програму „струковни васпитач“,
5. радном оптерећењу студената,
6. органима управљања ВШ (Савету, Наставном већу, директору),
7. објективности оцењивања.

У свим овим анкетама коришћене су скале од 1 до 5, при чему 1 представља најнижу, а 5 највишу оцену одређеног предмета самовредновања.

1. Резултати студентске евалуације педагошког рада наставника указују на то да је, опште узев, наставно особље добило за свој рад доста високе оцене: чак 8 наставника има општу просечну оцену већу од или једнаку 4,5. Просечна оцена преосталих наставника креће се у распону од средње оцене до 4,5. Ниједан наставник није добио, у просеку, оцену која је нижа од 3,08.

2. Резултати студентске евалуације рада ненаставног особља указују на то да је библиотекар за свој рад добио оцену која је знатно изнад средње (3,71). Студентска служба је за свој рад добила нешто нижу просечну оцену, коју бисмо могли третирати као осредњу (2,93).

3. Резултати студентске евалуације опремљености ВШ наставним средствима указују на то да студенти, у просеку, дају релативно високе оцене за снабдевеност школе рачунарима и књигама, с тим што су ове оцене нешто више за опремљеност рачунарима (4,1) него књигама (3,7).

4. Резултати студентске евалуације студијског програма „струковни васпитач“

Оцене које су студенти давали појединим елементима студијског програма крећу се, у просеку, од 3,26 до 4,76, тј. у распону од средње до високе оцене. Најнижу оцену (3,26) добила је *могућност избора предмета*, а највишу *благовременост у обавештавању о педагошкој пракси* (4,76).

5. Резултати студентске евалуације радног оптерећења студената

Студенти су проценили да им је за испуњавање предиспитних обавеза и припрему испита из појединих предмета потребно, у просеку, од 105,4 до 235,4 сати. Студенти су проценили да је њихово радно оптерећење највише из Опште педагогије (235,4 сати), а најниже из Информатичког практикума (105,4 сати).

6. Резултати студентске евалуације органа управљања

Органи управљања су од студената добили највишу оцену, у просеку, за узимање у обзир мишљења студената приликом доношења одлука (4,69), а најнижу за решавање проблема студената који су у вези са студирањем (3,72). Мада нешто изнад осредње, оцена спремности органа управљања да се баве појединачним проблемима студената указује на то да студенти очекују веће ангажовање ових органа у том погледу.

7. Резултати студентске евалуације објективности оцењивања

Просеци оцена које су студенти дали за поједине елементе објективности оцењивања крећу се у распону од 3,67 до 4,71. Најнижу оцену (3,67), у просеку, студенти су дали за могућност увида у свој рад након писменог испита, уз образложење оцене, а највишу (4,71) за поштовање апсолвентских испитних рокова.

Поред студената који су били укључени у ове области самовредновања, **дипломирани студенти су, путем анкете, вршили процену компетенција које су стекли након завршетка студија на ВШ.** Оцене дипломираних студената за њихову оспособљеност у појединим подручјима васпитачког позива крећу се у распону од 3,44 до 4,44. Најнижу оцену (3,44), у просеку, добила је оспособљеност за учешће у мењању структуре предшколске институције у отворен систем васпитања, а највишу (4,44) оспособљеност за подстицање креативности код деце.

Резултати анкетирања су доступни јавности и истакнути су на огласној табли и интернет сајту ВШ.

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

ВШ је током школске 2010/2011. год. обезбедила спровођење свих стандарда и активности у оквиру процеса самовредновања.

ВШ је обезбедила унапређивање услова и инфраструктуре за периодично праћење квалитета ВШ. У том смислу, Комисија за обезбеђење квалитета ВШ је радила на усавршавању постојећих упитника за самовредновање. Конструисана су и два нова упитника: *Упитник за наставничку евалуацију наставе* и *Упитник за самопроцену компетенција дипломираних студената*. Такође, рађено је на унапређењу Стратегије за обезбеђење квалитета и Акционог плана Комисије за квалитет ВШ. Осавремењени су рачунари и софтвер неопходни за обраду података о самовредновању.

Обезбеђене су повратне информације о компетенцијама дипломираних студената на два начина: а) прибављена су мишљења предшколских установа о компетенцијама запослених студената који су студије завршили на ВШ и б) дипломираним студентима је, након дипломског испита, задаван *Упитник за самопроцену компетенција дипломираних студената*.

Самовредновање ВШ спроведено у школској 2010/2011. години је наставак самовредновања која се спроводе периодично, сваке школске године, почев од 2007/2008.

Са резултатима самовредновања упознати су:

1. наставници на седницама Наставног већа,
2. студенти преко својих представника из студентског парламента, који су присуствовали седницама Наставног већа,
3. шира јавност, путем интернет сајта ВШ.